

4/2017

VIESTI

Bekele Amaren ihmeellinen elämä

Sivu 4.

3 Viesti-lehti
lopettaa
ilместymisensä

10 Annika
Saarikko ja
Juha Tapio

18 Helsinki
sooloilee
- hyvä niin!

- 3 Pääkirjoitus:
Olli Holmström
- 4 Reportaasi: Bekele Amare oppi Suomessa, että väkivalta ei ole ratkaisu
- 7 Kolumni: Trauma synnyttää kummallisia oireita – mutta niitä voidaan hoitaa, kirjoittaa lääkäri Sinikka Martikainen.
- 10 Ministeri Annika Saarikko pitää poliitikkoja pelkureina
- 13 Kolumni: ”Presidentti tahtoi päiväkäskyllään määrätä miten hänen asioistaan tulee puhua – ja siinä hän onnistui”, kirjoittaa Kaarina Hazard.
- 14 Reportaasi: HDL:n ja kumppanien työllistymismalleissa kaikki voittavat
- 14 Helsinki ui vastavirtaan – niin kuin kaupungit muuallakin

VIESTI

Viesti Helsingin Diakonissalaitoksesta
123. vuosikerta
Ilmestyy neljästi vuodessa
www.viestilehti.fi

Päätoimittaja
Riku Siivonen
riku.siivonen@hdl.fi

Kannen kuva
Iiro Törmä

Ulkoasu
AD Iiro Törmä
Ulkoasukonsepti Markus Frey

Julkaisija
Helsingin Diakonissalaitos
p. 09 77 501
Alppikatu 2, 00530 Helsinki

Tämän numeron tekijät
Kaikkia supertyyppisiä, kuten Ilkka Karisto, Anna-Sofia Nieminen, Kaarina Hazard, Laura Oja, Perttu Saksa, Oskari Onninen, Iiro Törmä, Karin Strandberg ja sitten ketä kaikkia tässä matkan varrella onkaan ollut mukana, niin älyttömän suuri kiitos teille!

Painopaikka
Grano, Kuopio
ISSN-L 1235-1024
ISSN 1235-1024 (Painettu)
ISSN 2323-5845 (Verkkojulk.)

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Lehti lopetetaan tähän numeroon. Palaute: viestinta@hdl.fi

Kaikella on määrähetkensä, aikansa joka asialla taivaan alla (Saarn. 3:1)

ARTTU MUUKKONEN

**”Viesti-lehti
lopettaa
ilmestymisensä
tähän numeroon.”**

Viesti Helsingin Diakonissalaitoksesta, Betania, Viesti, Hälsning från Helsingfors Diakonissanstalten. Lehtemme, joka on ilmestynyt lähes keskeytyksettä vuodesta 1894, lopettaa ilmestymisensä tähän numeroon.

Viesti on hieno ja pidetty lehti. Ehkä juuri siksi on hyvä lopettaa sen monivaiheinen tarina tähän, juhluvoiteemme. Päätöksen taustalla ovat taloudelliset syyt sekä strategiamme panostaa digitaaliseen viestintään.

VIESTI ON VUOSIKYMMENIEN ajan ollut yhteydenpidon väline talon ja maan ja maailman eri kolkilla olevien sisarten välillä. Painettuna lehtenä se on kertonut Diakonissalaitoksen ajankohtaisista tapahtumista ja diakonian maailmasta lukijoilleen. Sen sivut ovat antaneet kasvot lukemattomille tarinoille. Nuo tarinat ja kasvot ovat viime vuosina olleet yhä useammin joko asiakkaiden tarinoita tai muuten talon ulkopuolista maailmaa luotaavia. Viestin roolia yhteiskunnallisen keskustelun herättäjänä on pyritty vahvistamaan ja siinä on myös onnistuttu.

LUKIJATUTKIMUKSESSA NÄHDÄÄN, että ne, jotka tuntevat Diakonissalaitoksen, arvostavat ja kunnioittavat lehteä eniten. Monet teistä ovat entisiä työntekijöitämme tai täältä ammattiin valmistuneita. Teitä lehti on voinut palvella aivan erityisellä tavalla. Kun tämä palvelu nyt loppuu, tulemme tarjoamaan muita keinoja ja kanavia ajankohtaisen tiedon jakamiseen kanssanne. Meille on edelleenkin tärkeää luoda dialogia meille yhteisesti tärkeistä aiheista.

Haluan lämpimästi kiittää uskollisia lukijoitamme ja toivon, että mahdollisimman moni teistä siirtyy myös uutiskirjeemme tilaajaksi tai jatkaa yhteydenpitoa Diakonissalaitoksen ystävänä.

Olli Holmström

> TILAA UUTISKIRJEEMME

hdl.fi/uutiskirjeet

> LIITY YSTÄVÄYHDISTYKSEEN

hdl.fi/ystavayhdistys

Uudet kasvot, uusi elämä

ETIOPIASSA KASVANUT BEKELE AMARE KOKI KOVIA JO ENNEN KUIN LUOTI TUHOSI HÄNEN KASVONSA. SUOMESSA HÄN SAI LOPULTA HOITOA JA UUDEN ELÄMÄN. RANKKAA MENNEISYYTTÄ EI KUITENKAAN PÄÄSE KOKONAAN PAKOON.

TEKSTI > ILKKA KARISTO KUVAT > LAURA OJA

”Olen iloinen 90 prosenttia ajasta, mutta välillä on hyvin raskasta ajatella kaikkea sitä, mitä olen kokenut”, **Bekele Amare**, 52, sanoo Helsingin Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhepalveluiden intensiivihoidon yksikön neuvotteluhuoneessa Helsingin Pitäjänmäessä.

On kulunut kuusi vuotta siitä, kun Bekele tuli tänne ensimmäisen kerran. Sen jälkeen hän on kertonut pala palalta lapsuudestaan ja nuoruudestaan Etiopiassa ja Sudanissa perhekasvattaja **Heikki Tikanojalle** ja terapeutti **Juha Roiskolle**.

Tarina on hurja, eikä siinä tunnu olevan juuri suvantovaiheita: jokaista kaltoinkohtelua ja vastoinkäymistä seuraa uusi, entistä ikävämpi kokemus.

Bekele kasvoi pienessä Ismalan kylässä Etiopian maaseudulla. Perhe viljeli perunaa, maissia, ohraa, herneitä ja tef-viljaa, jota käytetään Etiopian kansallisruuan, injera-leivän, valmistamiseen. Perheellä oli myös lemmiä ja vuohia sekä mehiläisiä hunajan tuotantoa varten.

Kiertelevänä pastorina työskennellyt isä viipyi työmatkoillaan kuukausia kerrallaan, ja aina hänen poissa ollessaan Bekele eno, äidin veli, löi. Kimmoke saattoi olla mikä tahansa.

”Tehtäväni oli huolehtia eläimistä. Niitä oli paljon, ja eläimiä pääsi helposti naapurien maille. Joka kerta kun niin tapah-

tui, minut pahoinpideltiin”, Bekele kertoo.

Kerran susi oli tappanut yhden Bekelen perheen vuohista. Eno raivostui ja heitti Bekelen verisen vuohenruhon päälle ja pakotti tämän istumaan avonaiseen mahalaukkuun.

”Olin silloin ihan pikkupoika.”

Myös Bekelen oma äiti käytti väkivaltaa, eivätkä hakkaamiselta säästyneet Bekelen sisaruksetkaan. Yksikään heistä ei päässyt kouluun, vaikka halu oli kova. Enon lapset sen sijaan kävivät koulua.

Vaikka Bekelen perheellä oli paljon eläimiä, elämä oli köyhää. Bekele kertoo, että hänellä oli lapsena vain yksi ainoa vaate, pieni lanteilla pidettävä liina. Kerran hän meni läheiselle järvelle peseytymään ja uimaan ja jätti liinan rannalle. Paikalle löntysteli lehmä, joka söi liinan.

Bekele palasi kotiin alastomana.

”Äiti huusi niin paljon, etten koskaan unohda sitä. Sillä kertoo hän ei kuitenkaan pahoinpidellyt minua.”

Kesti jonkin aikaa, ennen kuin äiti sai hankituksi uuden lannevaatteen. Kun Bekele oli 12, äiti myi hänet 1 euron hinnalla vuodeksi paimeneksi.

17-vuotiaana Bekele joutui naimisiin. Perheen hänelle valitsema morsian oli 12-vuotias, ja Bekele allekirjoitti sopimuksen, ettei koskisi tyttöön, ennen kuin tämä täyttäisi 15 vuotta.

> Henkilö

”Minulla ei edes ollut minkäänlaista seksuaalista halua häntä kohtaan. Hän vaikutti silmissäni pikkutyöltä.”

Avioliitto raukesi nopeasti.

BEKELE AMAREN nuoruusvuosina Etiopiassa valtaa piti kommunistinen sotilasjunta, joka tunnettiin nimellä Derg.

Se värväsi väkisin armeijaan myös alaikäisiä poikia, ja sotaväkeen joutuneita odottivat kovat koettelemukset: Etiopiassa riehui sisällissota Dergin ja lukuisten kapinallisryhmien välillä, ja etenkin itsenäistymään pyrkivän Eritrean alueella taistelut olivat raskaita.

Bekelestä tuli Dergin vastustaja. Kun hän oli 19-vuotias, hän osallistui kotikylässään oppositiomielisten kokoukseen. Poliisi sai kokouksesta vihiä ja teki sinne ratsian.

20 ihmistä jäi vangiksi, mutta Bekelen onnistui paeta. Hän lähti saman tien kohti Sudania, kävelen. Matka kesti kymmenisen päivää. Bekele ja hänen toverinsa kävelivät vain öisin, sillä päivisin he pelkäsivät tulevaisuutta ammutuiksi. Ja oli sitä paitsi liian kuumakin.

Etiopiasta pystyi siihen aikaan siirtymään Sudanin puolelle ilman mitään rajatarkastuksia, ja seuraavina vuosina Bekele ylittikin rajan moneen kertaan.

Sudanissa hän ryhtyi kaupittelemaan juomavettä ja tienasi niin mukavasti, että sai rakennettua itselleen jopa talon. Samalla hän liittyi Dergiä vastaan taistelleeseen Ediu-nimiseen sissiliikkeeseen. Sillä oli parituhatta taistelijaa, ja operaatioita suunniteltiin Sudanin puolella.

”Tavoitteemme oli edetä pääkaupunki Addis Abebaan asti.”

Sinne Amare ja hänen sissitoverinsa eivät koskaan päässeet. He tekivät iskujaan Etiopian ja Sudanin rajaseudulla ja palasivat aina vähän väliä rajan pohjoispuolelle keräämään voimia ja valmistautumaan uuteen iskuun.

Bekele oli viettänyt sissin elämää puolisen vuotta, kun hänen elämänsä sai uuden dramaattisen käänteen. Hänen ryhmänsä oli leiriytynyt yöksi Etiopian puolelle, ja Bekele oli vahtivuorossa. Kello oli viisi aamulla, oli vielä täysin pimeää. Yhtäkkiä lähellä ammuttiin. Dergin joukot olivat piirittäneet sissit, mutta sitä Bekele ei vielä siinä vaiheessa tiennyt. Pimeydessä oli mahdotonta päätellä, mistä suunnasta ammuttiin ja kuka ampui ketä. Sekavassa tilanteessa hän siirtyi pois vahtipaikaltaan, ja silloin hänen päähänsä osui luoti. Häneltä irtosivat leuka ja kieli.

”En heti tajunnut, mihin minua oli ammuttu.”

Bekelen sissitoveri oli nähnyt osuman ja sai raahattua verisen miehen turvaan kivenlohkareen taakse.

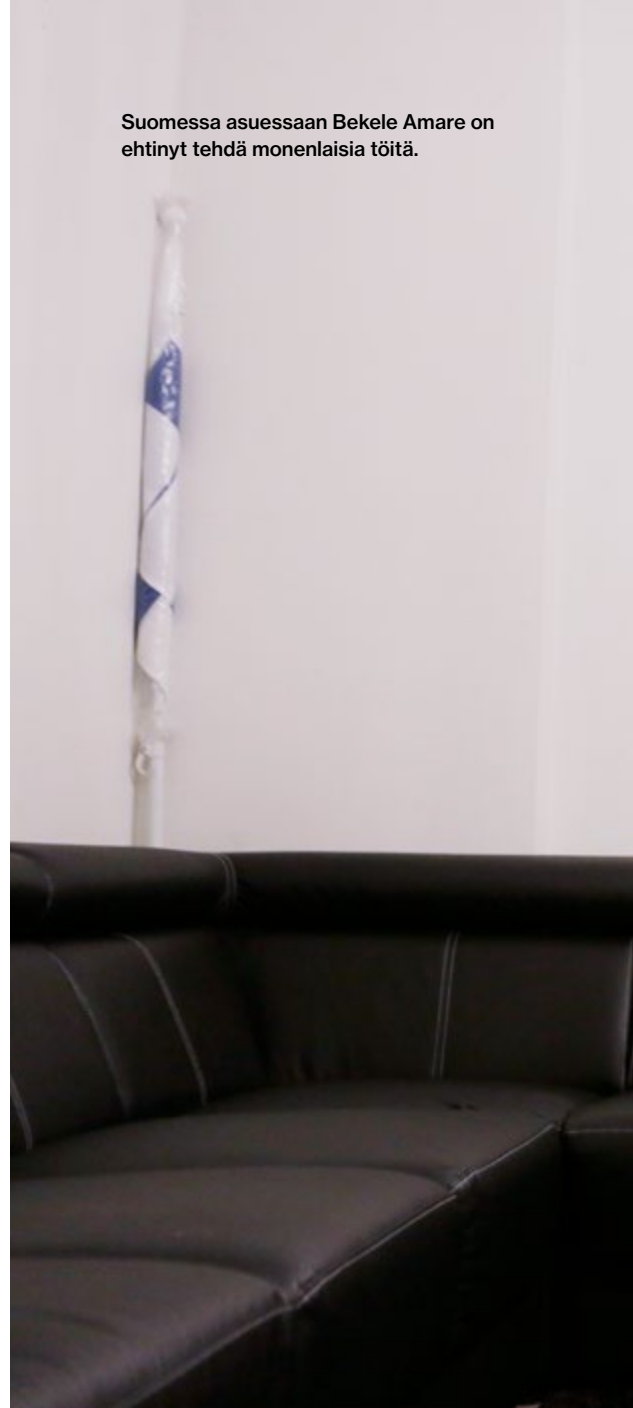
”Jos olisimme olleet tasangolla, olisin varmasti kuollut. Mutta seutu oli vuoristoista ja siellä pystyi piileskelemään.”

Bekele pääsi turvaan Sudanin puolelle. Kipu oli siinä vaiheessa jo hirvittävä. Hänelle tarjottiin särkylääkettä, mutta hänellä ei ollut enää suuta, jolla niellä pilleri.

Lopulta hänelle annettiin suoneen nestettä ja ravinneliuosta sissien alkeellisessa kenttäsairaalassa. Hänen tilanteensa oli kuitenkin niin toivoton, että puoluetoverit tekivät päätelmän: on parempi antaa miehen kuolla kuin kärsiä.

He päättivät antaa tappavan myrkkyyruiskeen, mutta Bekele pani hanttiin. Lopulta häntä pideltiin kiinni kaikista raajoista, ja piikki saatiin isketyksi.

Suomessa asuessaan Bekele Amare on ehtinyt tehdä monenlaisia töitä.

”Myrkky oli pahempaa kuin ampumahaava. Koko vartaloani poltti. Tuntui kuin olisin ollut helvetissä. Vasen käteni on yhä sen jäljiltä kuin puuta, vailla tuntoa.”

Jostain syystä myrkkä ei tehnyt tehtävänsä. Amare jäi henkiin. Hän ei edelleenkään tiedä, mitä ruiske sisälsi, mutta kovat tuskat se aiheutti.

”Se oli pahempaa kuin ampumahaava. Koko vartaloani poltti. Tuntui kuin olisin ollut helvetissä. Vasen käteni on yhä sen jäljiltä kuin puuta, vailla tuntoa.”

PAHASTI VAMMAUTUNEENA Amaresta ei ollut sisseille enää mitään hyötyä. Hänet vietiin Punaisen Ristin kenttäsairaalaan. Siellä kilpailevan oppositiopuolueen jäsenet tunnistivat Bekeleen ja heittivät hänet ulos, suoraan kastelukanavaan.

”En pystynyt edes seisomaan enkä pitelemään päätäni pystyssä. Oli elokuu ja sadekausi, tuli hirveästi vettä. Jouduin viettämään yön siinä.”

Aamulla Bekele onnistui raahautumaan muutaman metrin, jotta pääsi aurinkoon lämmittelemään. Ohi kulki eräs tuttu mies.

”Hän nosti takin kaulusta kuin ei olisi nähnyt minua ja käveli ohi.”

Jotkut ohikulkijat säälivät Bekeleä ja heittivät hänelle lanteja. Hän pääsi ryömimällä läheiseen kahvilaan ja tilasi elekielellä teetä. Ympäri kerääntyi paljon katsojia.

”Ihmiset katsoivat kauhuissaan, kun yritin saada teetä juoduksi”, Amare sanoo. ”Haisin niin pahalle, ettei kukaan halunnut tulla lähelleni. Osa käänsi pänsä pois.”

Samana päivänä Bekeleä kuitenkin onnisti. Eräs kotiseudulta tuttu mies löysi hänet ja toimitti takaisin Punaisen Ristin sairaalaan. Johtaja oli paikalla, ja kaikille tehtiin selväksi, että Bekele tarvitsee hoitoa, edustipa hän mitä puoluetta hyvänsä. Lääkärit arvioivat hänen olevan lähellä kuolemaa.

Sudanin pääkaupungista Khartoumista lähetettiin ambulanssi noutamaan häntä. Khartoumissa hän sai vihdoin hoitoa ampumahaavaansa. Pian aukko päässä kuivui, mutta siihen se kuitenkin jäi. Seitsemän seuraavan vuoden ajan Bekele joutui syömään pelkästään tahnaksi jauhettua ravintoa, joka sekoitettiin nesteeseen.

”Söin aina ilman paitaa, koska neste valui rinnuksille.”

Jollain tavalla Bekele kuitenkin kotiutui Khartoumiin. Hän

Bekele Amare kiittelee Töölön sairaalassa tehtyä leikkausta: hän sanoo saaneensa takaisin ihmisarvoisen elämän.

”Lapsia on kasvatettava keskustellen ja kuunnellen.”

alkoi kaupitella sokeria, teetä, tupakkaa ja alkoholia, joka islamuskonisessa Sudanissa oli kielletty. Hän myös pesi ja siitti paikallisten vaatteita.

”Sain paljon rahaa. Kun asiakkaat näkivät, minkä näköinen olin, he maksoivat paljon enemmän kuin muille.”

Bekele kehuu sudanilaisten sydämellisyyttä pitkään ja vuo-laasti. Edes risti hänen kaulassaan ei häirinnyt ketään. Etiopiaan palaamisesta hän ei enää haaveillut. Hän ei halunnut mennä perheensä eteen sen näköisenä, kasvot turmeltuneina.

Hän oli valmis jäämään loppuiäkseen Sudaniin. Mutta sitten eräs ystävä alkoi puhua Bekelelle Euroopasta. Siellä hän voisi saada hoitoa ja muutenkin paremman elämän. Bekele lähetti lääkärintlausannon ja muut paperinsa YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:lle Geneveen, ja viidennellä kerralla tärppäsi.

SUOMEEN BEKELE AMARE saapui loppuvuodesta 1995.

Viranomaiset olivat järjestäneet hänelle asunon Espoosta. Taksimatalla Helsinki-Vantaan lentoasemalta Bekele katseli lumista maisemaa ja ihmetteli, missä kaikki ihmiset ovat.

”Missään ei ollut ketään. Ajattelin, että he elävät lumen alla.”

Kasvot operoitiin moneen kertaan Töölön sairaalassa, joka on erikoistunut vaativiin plastiikkakirurgisiin leikkauksiin.

Ensimmäinen leikkaus kesti kahdeksan tuntia ja onnistui hyvin. Bekele sai uudet kasvot.

”Sinä päivänä kun leikkaus tehtiin, sain takaisin ihmisarvoni ja sen kunnian, jonka olin menettänyt. Minut oli heitetty kuin roska kadulle, ja jossain vaiheessa en itsekään ollut pitänyt itseäni enää ihmisenä.”

MUUTAMAN VUODEN Suomessa asuttuaan Bekele Amare sai apukuljettajan paikan helluntaiseurakuntien lähetyjärjestöltä Fidalta. Sen jälkeen hän on tehnyt töitä ravintoloissa, laivoilla ja siivoojana.

”Olen luultavasti siivonnut jokaisessa Helsingin koulussa.” Nykyisin Bekele työskentelee keittiöapulaisena.

Perheenkin hän on Suomessa ehtinyt perustaa, mutta avioliitto kariutui. Ja sen vuoksi Bekele on päätenyt puhumaan asioistaan Diakonissalaitoksen lapsi- ja perhetyön työntekijöiden kanssa.

”Lapseni ovat täällä, joten täällä on puoli elämäni”, Bekele sanoo.

Hän kertoo syyttävänsä yhä itseään perheen hajoamisesta. Omat käyttäytymismallit tulivat jostain syvältä, omasta lapsuudesta.

”Olen täällä oppinut, että pahoinpitelemällä asiat eivät selviä. Lapsia on kasvatettava keskustellen ja kuunnellen.”

Nykyisin Bekele on itsekkin taas väleissä oman äitinsä ja myös onsa kanssa. Hän käy säännöllisesti tervehtimässä heitä Etiopiassa ja avustaa heitä myös taloudellisesti.

”Olen yrittänyt ymmärtää heitä ja olen antanut heille anteeksi”, hän sanoo. ”Äitini on kouluttamaton ihminen. Kun olin lapsi, hänellä ei ollut tietoa siitä, mitä inhimillisuus on. En muista, että äitini olisi koskaan pitänyt minua kädestä.”

Sinikka Martikainen

Kirjoittaja on Helsingin
Diakonissalaitoksen lapsi- ja
perhepalveluiden vastuulääkäri.

PERTTU SAKSA

Selittämättömät oireet saavat traumatyössä selityksen

Moni trauman kokenut tunnistaa ilmiön: Vielä vuosikausia kamalien kokemusten jälkeen saattaa täysin yllättävässä tilanteessa käydä niin, että kehon valtaavat olotilat, jotka ovat hyvin fyysisiä, hyvin ikäviä – eikä niille löydy selvää syytä: sydän jyskyttää, henkeä salpaa, aistiemme viestit eivät ole luotettavia, mielialat ailahtelevat.

Helsingin Diakonissalaitoksen ammattilaiset kohtaavat jatkuvasti lapsia, nuoria ja aikuisia, joiden toimintaan varhaiset kiintymyssuhteen kolhut ja traumaattiset kokemukset ovat jättäneet arjen elämää häiritseviä jälkiä.

Näitä jälkiä voi olla vaikea tunnistaa ja hoitaa. Trauma simuloi taitavasti monenlaisia sairauksia, joille ei kuitenkaan löydy elimellistä syytä tai selvää diagnosia. Silti hoitoon voi löytyä keinoja.

***”Menneisyyden kokemuksia
voi korjata niin,
etteivät ne enää määrää
arkea ja tulevaisuutta.”***

UHKAAVISSA TILANTEISSA vaistonvaraisesti toimivat aivojemme osat havahtuvat ensiksi. Ne valmistavat meidät autonomisen hermostomme avustamana toimintaan suojautuaksemme.

Traumatisoitumisessa on pohjimmiltaan kyse eloonjäämististelusta, josta emme aikanaan kuitenkaan selvinneet parhaalla mahdollisella tavalla, taistelemalla tai pakenemalla - voittajina - vaan jouduimme turvautumaan muihin kehomme selviytymiskeinoihin. Tällaisia keinoja ovat paikalleen jähmettyminen ja lamaantuminen eli kuoleman kaltainen tila ja tilanteesta poistuminen psyykkisesti.

Kokemuksemme koostuvat eri osasista – kehon

tuntemuksista, aistihavainnoista, tunteista, liikkeistä ja kokemukselle annetusta merkityksistä. Traumaattisessa tilanteessa kokemus jää eri asteisesti pirstaleiseksi ja irralliseksi, eikä se yhdisty toisiin kokemuksiimme ja muistoihimme kuten arkielämän miellyttävissä tilanteissa tapahtuu. Kehollinen toiminta tallentuu niin sanotusti ruumiimme muistiin.

Erilaisista syistä johtuen menneen traumakokemuksen osaset voivat pulpahtaa pintaan kesken tavallista arkeamme: koemme yllättäen kohtuuttoman voimakkaita tunteita.

KAIKEN TÄMÄN VUOKSI trauman jäljet saavat yleensä negatiivisen merkityksen ja epäonnistumisen leiman, vaikka kyseessä ovat viitteet elintärkeästä sopeutumiskeinosta. Kyse ei siis ole sairaudesta, eivätkä trauman aiheuttamat fyysiset oireet ole kiveen kirjoitettuja loppuelämän ongelmia. Niitä voidaan hoitaa, koska ranskalainen psykiatri **Pierre Janet** ymmärsi 1900-luvun alussa trauman ja toimintataipumustemme välisen yhteyden. Hänen havaintoihinsa on alettu uudelleen tutustua viime vuosikymmenien aikana.

ON NIMITTÄIN MAHDOLLISTA LÖYTÄÄ uudelleen – usein toisen avustama – erilaisia sisäisiä ja ulkoisia voimavaroja, joiden avulla voi säädellä hermoston tilaa. Näin ihminen ehkä pystyy purkamaan traumakokemusta pienissä osissa.

Menneisyyden kokemuksia voi korjata, kunhan ihminen saa ymmärryksen traumajälkien mielekkyydestä ja toistuvia kokemuksia siitä, että hän on nyt turvassa. Sen lisäksi hän tarvitsee lohtua sekä apua raastavien tunteiden säätelyyn.

Tie ei ole helppo, mutta näin voi vähitellen vapautua historiansa kahleista – niin ettei se enää määrää arkeamme ja tulevaisuuttamme. Elämässä on taas mahdollisuuksia – ja ennen kaikkea toivoa.

Mitä silmät ei nää

Ministeri Annika Saarikon haastattelussa Viesti-lehti selittää lukijoilleen sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen Juha Tapion laulujen kautta ja muistuttaa, että kuka tahansa voi koska tahansa menettää aivan kaiken.

TEKSTII > RIKU SIIVONEN
KUVAT > PERTTU SAKSA

Perhe- ja peruspalveluministeri **Annika Saarikko** (kesk.) on vasta 34-vuotias ja rakastaa uskovaisen muusikon **Juha Tapion** lauluja. Ei ihme. Jos tarkasti kuuntelee, niin Juha Tapion tuotanto ei muusta kerrokaan kuin sosiaali- ja terveystaloudesta kokonaisuudistuksesta. Esimerkiksi *Sinun vuorosi loistaa* -kappaleessa kysytään, *kuka opetti sua maata kohti katsomaan* – sehän on viittaus ylisukupolviseen huono-osaisuuteen.

Juuri sellaista haluttaisiin taltuttaa myös sote-uudistuksen avulla. Tai ainakin haluttiin joku vuosi sitten, kun vielä puhuttiin uudistuksen myötä tapahtuvasta *sosiaali- ja terveystalouden täydellisestä horisontaalisesta ja vertikaalisesta integraatiosta*.

Suomeksi sanottuna tuo tarkoitti jotakuinkin sitä, että järjestelmä ei olisi sen paremmin rahoituksen kuin käytännön hoidonkaan osalta siloutunut, vaan kokonaisvaltainen, moniammatillinen ja osaaoptimoitua suitsiva.

VUONNA 2017 ei näytä siltä. Marraskuun vihman räimäisessä Helsingin Senaa-

tintorilla sisällä Valtioneuvoston linnassa istuu väsynyt ministeri. Flunssa painaa päälle, mutta ministerin työssä ei ole sairauspäiviä. Ei ainakaan nyt, kun on ministeri Saarikon vuoro olla uusi nimi pitkässä listassa vastuuministereitä, jotka ovat joutuneet vuorollaan selittämään, miksi uudistus ei pääse maaliin.

”Poliittisten päättäjien kyvyttömyys siinä viimeisellä viivalla... Meillä ei ole rohkeutta”, ministeri Annika Saarikko tunnustaa.

Monet asiantuntijat ovat tyrmänneet nyt lausuntokierroksella olevat esitykset. Ne ovat kuulemma hankalasti hallittavia, eivät vähentäisi kustannuksia – siis monin tavoin ongelmallisia. Saarikko sanoo, että kaikki palautuu siihen, että puolueet ovat ehdottomia omista tavoitteistaan.

”Etsitään paratiisia nimeltä ’täydellinen sote’, kun sen sijaan pitäisi luottaa siihen, että järjestelmä korjaa itseään.”

Niin, puolueiden tavoitteet. Omiaan ministeri ei tietenkään hauku, joten annetaan ulkopuolisen, tässä tapauksessa entisen demarivaikuttajan **Mikael Jungnerin** Facebook-päivityksen, tiivistää tilanne:

Yksikään muu hallitus ei tekisi tällaista maakuntauudistusta. Maakuntahallinnon hinnaksi [k]okoomus asetti valinnanvapauden. Myöskään tällaista valinnanvapautta ei yksikään muu hallitus toteuttaisi. Hallitus on jumissa kauhun tasapainossa. Järkeviin uudelleenarviointeihin ei ole tilaa, matka jatkuu vaikka kaikki näkevät edessä hämmöttävän rotkon, Jungner kirjoitti.

Rotkon todellinen luonne selviää ensi kevään aikana, kun kaikki keskeiset sote-lait tulevat eduskunnan käsittelyyn.

VÄISTÄMÄTTÄ NOUSEE mieleen, että mitähän Juha Tapio tekisi tässä tilanteessa.

”Mun mies on oikeasti vähän kypsä siihen, kuinka paljon mä kuuntelen Juha Tapiota”, Saarikko sanoo ja viitttaa puolisoonsa.

Juha Tapio, joka esimerkiksi *Seurakuntalainen*-lehden haastattelussa sanoo uskon olevan ”perustava osa identiteettiään”, laulaa laulua *Rakastettu*. Se kertoo miehestä, joka menettää kaiken. Piisi puhuttelee Saarikko, antaa hänen työilleen pohjaa.

”Kuka tahansa voi koska tahansa menettää kaiken. Se on hirveän tärkeä ajatus.”

Sellaisesta tunteesta on varmasti löydetty pohjaa puolueiden ohjelmille kuin koko hyvinvointivaltiolle.

Menettämistä – vallan menettämistä – pelkäävät sote-uudistuksessa myös puolueet, mutta eivät vain ne. Valtaa on pelissä niin ammattijärjestöillä kuin sairaanhoitopiirien johtajilla. HUSin toimitusjohtaja **Aki Lindén** ehti jo räimiä, että ei ole ”koskaan nähnyt Suomen terveystaloutta niin sekaisin kuin nyt”.

Onko asia näin? Koko sosiaali- ja terveysjärjestelmä on niin suuri ja monimutkainen, että moni pystyy laatimaan vakuuttavannäkösiä laskelmia ja kannanottoja siitä, miksi juuri hänen näkökulmansa olisi kokonaisuuden kannalta hyvä. Vaatii melkoista terveysekonon-

”Mun miehen mielestä Juha Tapio on piilogospelia”, Annika Saarikko nauraa.

*"Kuka tahansa
voi koska tahansa
menettää kaiken.
Se on hirveän
tärkeä ajatus."*

Annika Saarikon suosikkikappale Juha Tapiolta on nimeltään Sitkeä sydän.

”Mikään meidän rakenteissamme ei ole kannustanut levittämään hyvää vaan keksimään sitä uudelleen.”

mian tuntemusta voida edes ymmärtää kunnolla kutakin puheenvuoroa – saati sanoa, missä kohtaa puhetta yleinen etu muuttuu yksilön tai pienen eturyhmän eduksi.

SOTE-UUDISTUSHÄSSÄKÄN keskellä unohtuu helposti, että palveluita tuotetaan juuri tällä hetkellä, vuorokauden ympäri. Niitä Saarikko on nähnyt kiertäessään ministerinä Suomea tutustumassa erilaisiin tapoihin tuottaa sote-palveluja.

Hän on huomannut saman, mikä sosiaali- ja terveysalalla tiedetään. Monessa tapauksessa on jo selvää, miten järjestää vaikuttavia palveluja. Hyvät käytännöt eivät kuitenkaan leviä.

”Mikään meidän rakenteissamme ei ole kannustanut levittämään hyvää, vaan

keksimään sen uudelleen. Tämä koskee esimerkiksi rahoitusjärjestelmää, joka ei ole palkinnut vaikuttavuudesta. Nyt tämä on muutoksessa. Rahaa annetaan kunnille THL:n kertoimien avulla myös ennaltaehkäisystä.”

Hyviä esimerkkejä Suomesta riittää. On edistyksellinen Eksote. Saarikko mainitsee sosiaalityöntekijän, joka päivystää Mikkelissä yhdessä terveydenhuoltohenkilökunnan kanssa. Keski-Pohjanmaalla on lasten oma päivystys, Kajaanissa lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma, jossa järjestötkin ovat verkostossa mukana. Kainuun perhekeskuksesta hänelle jäi mieleen imettäville äideille tarkoitettu keinutuoli pitsiverhon takana. Hienovaraista asiakaslähtöisyyttä.

”Useimpia näitä palveluita yhdistää se, että niissä nähdään ihminen kokonaisuutena”, hän sanoo.

Se on myös Helsingin Diakonissalaitoksen kaltaisten toimijoiden havainto. Mitä useamman ongelman kanssa ihminen kamppailee, sitä kokonaisvaltaisempaa apua hän tarvitsee. Monialainen apu, rinnalla kulkeminen, luottamus – niistä rakentuvat vaikuttavat palvelut.

Niin kuin Juha Tapio laulaa Annika Saarikon ehdottomassa suosikkikappaleessa *Sitkeä sydän*:

*Sinussa on valo, sinussa on yö
sinulla on sitkeä sydän jo lyö*

*väsytettyä kipinöitä tuuleen
valaisemaan tietä pimeään*

Eikö se kerrokin juuri siitä, että nähdään valo, voima ja kyvyt toisessa ihmisessä? Siitä katseesta, joka kertoo toiselle, että *on sinun vuorosi loistaa?* Että *jos katsoa sä voisit niin kuin minä katson sua, sun ei koskaan enää tarvitsis piiloutua.*

MIKÄ ON Annika Saarikon suurin menety?

”Isän kuolema”, Saarikko vastaa epäroimatta.

Se tapahtui tammikuussa ja tuntuu Saarikossa yhä, tietysti.

Jäikö jotain sanomatta?

”Ei jäänyt. Jäi ehkä näkemättä. Olin halunnut nähdä ihmisen, suomalaisen miehen isässäni. Tunsin hänet isänä, mutta en ihmisenä. Olin halunnut vielä paremmin ymmärtää, kuka hän pohjimiltaan oli. Uskon, että niin käy monelle aikuiselle lapselle.”

Juha Tapiolin uutta tuotantoa on laulu nimeltä *Ratapiha*. Sitä ministeri Saarikko ei pysty kuuntelemaan. Laulu kertoo avioeroisästä – jota oli Saarikonkin isä.

”Se sattuu isän ikävässä ihan liikaa. Mutta senkin laulun kertosäe loppuu *’Isä on susta ylpeä aina’*. Se kannattelee”, hän sanoo.

Kaarina Hazard

Vauvauutisia ja itsesensuuria

Tasavallan presidentin kanslia ilmoitti lokakuussa ilouutisen: Presidenttiparille syntyy vauva. Mikä sen somempaa – vauvat vallan huipulla ovat kansalle harvinaista herkkua ja kevyelle lehdistölle otsikoita alati muniva kana. Tervetuloa, uusi kansalainen, kuka mahdat olla, missä kasvat, missä on päiväkotisi ja koulusi, miten elämäsi mahtaa sujua, pohdittiin tuoreeltaan kautta virkeän väen. Ja mikä oli pohtiessa: Kuolemat, avioliitot ja lasten syntymät ovat toki syvästi yksityisiä asioita, mutta samalla ne kuuluvat koko yhteisölle. Elämää leikkaavat keskeistapahtumat halkovat yksilön sisintä ja aloittavat perheissä uusia lukuja, mutta ne tapahtuvat myös yhteisölle, joka jäsenistään koostuu. Kertomalla ääneen omat vainajansa, liittonsa ja syntymänsä yhteisö organisoituu alati uudelleen.

AIVAN TAVALLISETKIN ihmiset tapaavat ilmoittaa tällaisista asioista julkisilla lehti-ilmoituksilla, saati sitten merkikihenkilöt. Olikin varsin kohdallista, että presidenttipari julkaisi perheenisäyksestään virallisen tiedotteen, vaikkakin he siinä tahtoivat rajata vauvantulon yksityiseksi perheasiaksi. Sellaisena se pysyy vain osin. Valta – myös presidentin – on kansalta saatu, siksi vallan yksityisetkin asiat kuuluvat osin myös kansalle, pidimme siitä tosiseikasta tai emme.

Presidentinkanslian tiedotteessa kerrottiin, että tuleva lapsi on isälleen kolmas ja äidilleen ensimmäinen, mutta kerrottiin myös muuta, intiimimpää: Lasta on odotettu ja toivottu vuosia, on ollut vastoinkäymisiä ja raskauden alkuun on ”sisältynyt herkkyyksiä”. Näin kautta rantain kerrottiin ilouutinen, mutta tahdottiin myös suunnata sitä, millä tavoin perhetapahtumasta on tästedes lupa puhua.

Tiedotteen lausumaton, mutta ilmeinen päiväkäsky ymmärrettiin heti. Ennen kuin uutisesta oli ehditty julkisesti keskustella mitään, alettiin keskustelua jo suitsita. Kommentoijien parvi ilmoitti toruvaan sävyyn, ettei yksikään vauva ole vaalivauva, eikä kukaan liian vanha

vanhemmaksi. Uutisen ympärille kehkeytyi virtuaalinen suojahavina, joka peitti alleen muut kuin lattean ihastelevat kommenttisävyt. Presidentti tahtoi määrätä päiväkäskyllään miten hänen asioistaan julkisesti tulee puhua ja siinä hän onnistui.

”Presidentti tahtoi määrätä päiväkäskyllään miten hänen asioistaan julkisesti tulee puhua ja siinä hän onnistui.”

PRESIDENTILLINEN VAUVA on yksityinen asia, mutta syntymällä on väistämättä myös kansansuosioon ja sitä kautta vaalitulokseen ja näin ollen valtaan liittyviä seurauksia. Julkisen keskustelun sävyä koskeva kätkeytykin retorinen mahtikäsky on sellaista vallankäyttöä, johon istuvan presidentin ei vapaassa demokratiassa pitäisi sortua. Häpeä niitä journalisteja, jotka kysymättä sitä tottelivat.

Vapaaehtoinen vaikeneminen ja siihen havahtuminen kertoo meille itsellemme siitä, minkä kaiken hyväksymme maan tavaksi neuvottelematta, ilman perusteita. Kun mykäksi tosiasiaksi kuvittelemamme nousee keskustelun piiriin, silmillemme paljastuvat vallan rakenteet. Aiemmin luonnolliseksi mieltämämme paljastuu kulttuuriksi, joka on muutettavissa, koska se on ihmisten tekemää.

ME VAIKENEMME, koska luulemme ettei puhua sovi, tottelemme rangaistuksen pelossa ja alistumme, kun pelkäämme sosiaalista häpeää ja tulemista sysätyksi yhteisömme ulkopuolelle. Se on kaikki kovin ymmärrettävää, mutta mitään se ei vie eteenpäin. Kun presidentti saa vauvan, kyseessä on yksityinen perheasia, joka ei ehkä vaikuta viranhoitoon millään tavoin, mutta samaan aikaan totta on myös se, että Sauli Niinistö on vanha mies ja presidentinvaalit lähellä.

SOPIMUS, JOSTA HYÖTYVÄT KAIKKI

Helsingin Diakonissalaitos edellyttää, että sen yhteistyökumppanit edistävät vaikeasti työllistyvien työllistymistä. Yksi keino on oppisopimuskoulutus, jota Lassila & Tikanoja ja Coor alkoivat tänä vuonna järjestää yhdessä Suomen Diakoniaopiston kanssa.

TEKSTI > ANNA-SOFIA NIEMINEN KUVAT > LAURA OJA

SUOMALAISILLA työmarkkinoilla on samaan aikaan kaksi isoa ongelmaa: 270 000 työtöntä työnhakijaa ja monia aloja vaivaava työvoimapula.

Ristiriitaiseen tilanteeseen on monia syitä: Teknologinen kehitys muuttaa ammatteja ja työnkuvia. Sellaiset työpaikat ovat vähentyneet rajusti, joihin riittäisi pelkkä perusasteen koulutus. Useimmilla työpaikoilla vaaditaan hyvää suomen kielen taitoa. Ja niin edelleen.

Osa ihmisistä uhkaa pudota kehityksen kerkasta – tai on jo pudonnutkin. Siitä seuraa eriarvoistumista, syrjäytymistä, rikollisuutta.

Siksi on tärkeää, että Helsingin Diakonissalaitos ja sen kaltaiset toimijat kehittävät keinoja, jotka tasoittavat tietä opintoihin ja työelämään – tai edes toimijaksi omaan elämäänsä, tekemään merkityksellisiä asioita, vaikka se ei olisi perinteistä palkkatyötä.

Tällaisesta toiminnasta hyötyvät niin yritykset ja yhteiskunta kuin yksittäiset ihmiset. Sellaiset kuin **Astrid Mägi**.

KUN MÄGI MUUTTI kotimaastaan Virossa Suomeen kahdeksan vuotta sitten, hän sai töitä kotisiivoojana. Työpaikan saaminen ei ollut lainkaan itsestään selvää, sillä Mägi ei puhunut suomea. Työn hyvä puoli olikin, että siivottavien kotien omistajat – ”mummelit”, kuten Mägi heitä kutsuu – opettivat hänet puhumaan suomea.

Työ oli kuitenkin raskasta, koska työpäivän aikana piti liikkua julkisilla kulkuneuvoilla ympäriinsä, kodista toiseen. Jatkuva liikkuminen väsytti, joten Mägi vaihtoi viisi vuotta sitten mieluusti toimitilahuoltajaksi Lassila & Tikanojalle, kun siihen tarjoutui tilaisuus.

Nyt Mägi siivoaa säännöllisesti Työterveyslaitosta. Hän herää joka aamu puoli neljältä. Bussi töihin lähtee kello 4.45. Matka kestää tunnin, ja työt alkavat kuudelta.

53-vuotias Mägi toistaa haastattelun aikana monta kertaa, että on tyytyväinen ja pitää työstään.

”Tämä on minulle hyvä paikka.”

Astrid Mägi valmistuu toimitilahuoltajaksi todennäköisesti helmikuussa. Koulutus antaa lisää eväitä työntekoon.

”Haasteena on, että opiskelijat voivat kysyttäessä kertoa ymmärtävänsä asian, mutta kun samaa asiaa kysyy uudestaan eri yhteydessä, niin asiaa ei ole kuitenkaan ymmärretty.”

Tänä syksynä Mägin tilanne parani entisestään, sillä Lassila & Tikanoja tarjosi hänelle mahdollisuuden oppisopimuskoulutukseen, jota se on alkanut järjestää yhdessä Suomen Diakoniaopiston kanssa. Koulutus antaa paitsi lisää osaamista ja esimerkiksi mahdollisuuden jatkokoulutukseen, myös parantaa kielitaitoa.

Mägi nimittäin puhuu suomea edelleen vahvasti murtaen. Kielitaito on kuitenkin riittävä esimerkiksi siihen, että pysyy kärryillä oppitunneilla. Tosin se vaatii paljon opettajalta.

”OLEN OPETELLUT PUHUMAAN entistä rauhallisemmin ja hitaasti, hyvin artikuloiden”, opettaja **Margit Myllykoski** kertoo.

Hän opettaa Suomen Diakoniaopistossa kahta oppisopimusryhmää, jonka opiskelijat valmistuvat toimitilahuoltajiksi. Toisen ryhmän opiskelijat ovat työsuhteessa Lassila & Tikanojalla, kuten Astrid Mägi. Toisessa ryhmässä työnantaja on Coor.

Suurin osa opiskelijoista on maahanmuuttajia, jotka ovat kotoisin esimerkiksi Virossa, Kiinasta, Somaliasta tai Kosovosta. Monella heistä on puutteellinen kielitaito. Myllykoski kuvailee, että he osaavat käydä suomeksi small talkia ja tietävät esimerkiksi tavallisimpien siivousvälineiden ja koneiden nimet. Ammatinasto kuitenkin tuottaa vielä ongelmia. Suomen kielessä on paljon sanoja, jotka voivat alkaa samalla tavalla mutta tarkoittavat eri asiaa, esimerkiksi käsitteistö, käsi, käsine.

”Haasteena on, että opiskelijat voivat kysyttäessä kertoa ymmärtävänsä asian, mutta kun samaa asiaa kysyy uudestaan eri yhteydessä, niin asiaa ei ole kuitenkaan ymmärretty.”

Tunneilla käytetään selkeitä ja selkokielisiä materiaaleja ja paljon videoita. Käytettävissä on myös suomi toisena kielenä -opettaja. Tukea voi saada muutenkin, vaikkapa kirjoittamiseen tai laskemiseen. Teoriaopiskelu on melko

hitaasti etenevää, ja suomenkieliset opiskelijat saattavat Myllykosken mukaan ajoittain turhautua tai pitkästyä.

Muutama opiskelija on lopettanut oppisopimuskoulutuksen kesken. Myllykoski arvelee syyksi, että opiskelu on ollut liian vaikeaa puutteellisen kielitaidon vuoksi tai opiskelu on tuntunut raskaalta siivoustyön ohessa.

”Mutta suurin osa heistä on erittäin motivoituneita.”

Myllykoski sanoo, että työpaikoilla opiskelijat oppivat mallista. Hänestä onkin äärimmäisen tärkeää, että heillä on siellä hyvät työpaikkakouluttajat.

OPPISOPIMUSRYHMÄT saivat alkunsa, kun Helsingin Diakonissalaitos ulkoisti syksyllä 2016 aulapalvelunsa Coorille ja piha-alueidensa huoltotyöt Lassila & Tikanojalle. Samalla Diakonissalaitos edellytti yritysten tarjoavan työllistymismahdollisuuksia vaikeasti työllistyville henkilöille. Se tekee työllistämishankkeita myös muiden yhteistyökumppaneidensa, kuten Aren, Fazerin ja Niemi-palveluiden, kanssa.

Lassila & Tikanojan kanssa yhteistyö lähti nopeasti liikkeelle, ja oppisopimusryhmä aloitti toimintansa jo tammiukuussa. Siinä on mukana yrityksen omia työntekijöitä, kuten Astrid Mägi, mutta yritys palkkasi oppisopimuksella myös ihan uusia työläisiä. Coorin oppisopimusryhmä puolestaan aloitti tänä syksynä, ja sen kaikki opiskelijat tulivat lopulta yrityksen sisältä.

Tällaisen yhteistyön tarkoitus on, että kaikki osapuolet hyötyvät: Diakonissalaitoksen toiminta-ajatukseen kuuluu ihmisarvoisen elämän edistäminen, ja siinä yhtenä osana on työllistäminen. Lassila & Tikanoja ja Coor puolestaan saavat koulutettuja työntekijöitä, jotka samalla pääsevät tarvittaessa parantamaan suomen kielen taitoaan. Ja toki itse työntekijät saavat esimerkiksi mahdollisuuden vahvistaa ammattiosaamistaan ja hakeutua myös jatkokoulutukseen.

Yritykset pääsivät vaikuttamaan

> Artikkeleli

siihen, millaisia tutkinnonosia koulutukseen sisältyy. Coorin henkilöstö- ja viestintäjohtaja **Anne-May Asplund** kertoo, että yrityksen näkökulmasta tärkeimpiä ovat paitsi siivoustaidot myös asiakaspalvelu ja työturvallisuus ja -ergonomia. Lukuisia erilaisia palveluita tarjoava yritys tarvitsee riveihinsä moniosaajia, ja joustava koulutus antaa mahdollisuuden tehdä opiskelijoista sellaisia. Jokaiselle opiskelijalle räätälöidään henkilökohtainen opintopolku.

”Siivooja pystyy hoitamaan vaikka kahvikoneen puhdistamisen samalla, kun hänellä on iltapäiväsiivous toimituksessa”, Asplund mainitsee esimerkkinä työelämän tarpeista.

Ammatillista koulutusta ollaan muutenkin viemässä entistä joustavampaan suuntaan. Ensi vuoden alussa voimaan tulee uudistus, jonka tarkoitus on valmistaa tulevaisuuden työelämään, tehdä ammattiin opiskelusta aiempaa yksilöllisempää ja siirtää opiskelua entistä enemmän työpaikoille.

Uudistus on herättänyt kritiikkiäkin. Onko työpaikoilla tarpeeksi aikaa ja osaamista ohjata opiskelijoita? Entä onko työpaikoilla valmiuksia ottaa vastaan kielitaidon kanssa kamppailevia maahanmuuttajia tai juuri peruskoulussa päättäneitä nuoria?

Asplund tuntuu pitävän uudistusta enimmäkseen hyvänä asiana. Hän on ollut kaksi viime vuotta mukana tutkintotyöryhmässä. Asplundin mukaan työryhmä pitää erityisen tärkeänä sitä, että uudistus toisi mukanaan yrityslähtöisyyttä ja siihen varautumista, että työelämä tarvitsee tulevaisuudessa moniosaajia.

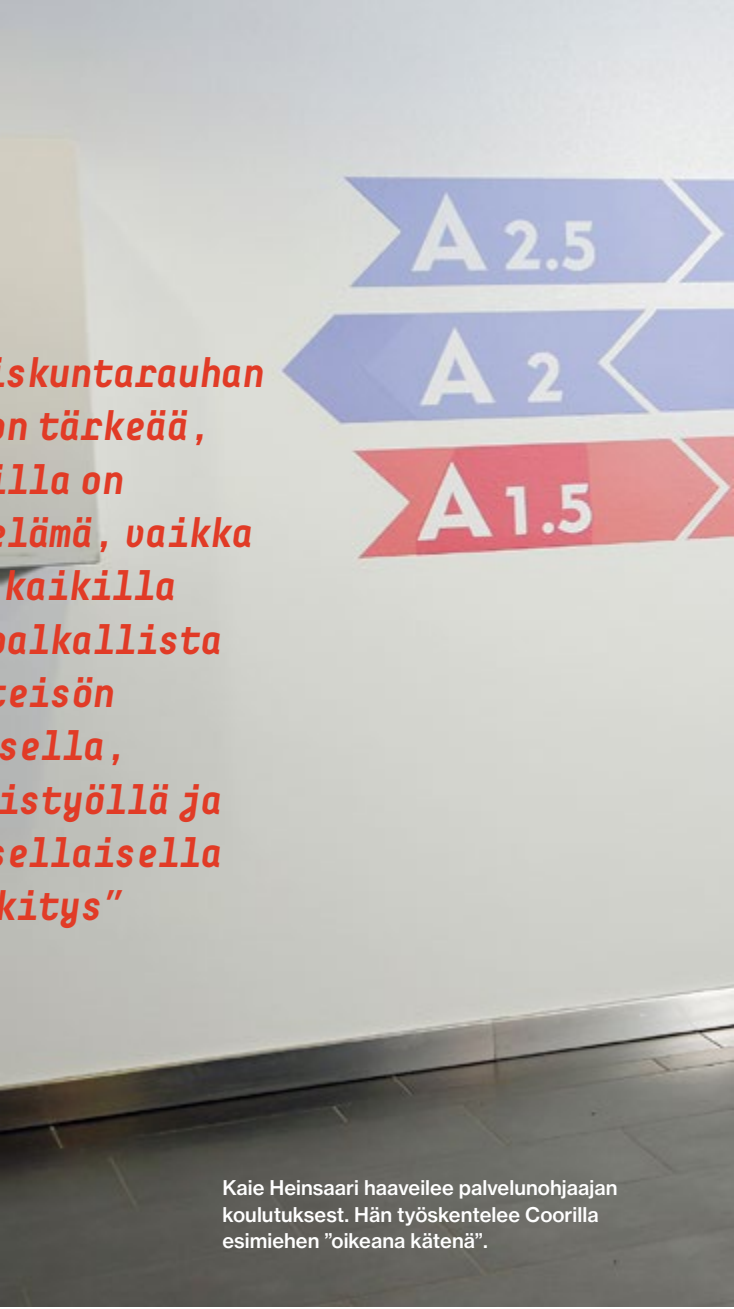
”Ja tietenkin opiskelijan työllistymismahdollisuudet ovat paremmat, jos on opiskellut laajasti eri asioita”, Asplund sanoo.

COORILLA työskentelevän **Kaie Heinsaarin** oppisopimuskoulutukseen kuuluu muun muassa ylläpitösiivous, aterija kahvipalvelut sekä monikuluttuuriisuus. Jälkimmäisestä hän ei tosin vielä osaa kertoa, mitä se käsittää.

”Ei olla vielä päästy sinne asti.”

Oppisopimuskoulutus alkoi tänä syksynä. Virolainen, 52-vuotias Heinsaari on asunut Suomessa yli kymmenen vuotta ja työskennellyt siitä ison osan Coorilla, tosin välillä hän lähti puoleksi-

”Ihan yhteiskuntarauhan kannalta on tärkeää, että kaikilla on mielekäs elämä, vaikka se ei ehkä kaikilla tarkoita palkallista työtä. Yhteisön rakentamisella, vapaaehtoistyöllä ja kaikella sellaisella on iso merkitys”

Kaie Heinsaari haaveilee palvelunohjaajan koulutuksesta. Hän työskentelee Coorilla esimiehen ”oikeana kätenä”.

toista vuodeksi muualle koulunkäynninohjaajaksi selkäkkipujen takia. Siivoaminen on raskasta, siihen kuuluu esimerkiksi painavien roskasäkkien nostelua.

Vaikka Heinsaari opiskelee toimitaluhoitajaksi, hän työskentelee Coorilla siivouksen palvelunohjaajana, jota hän kuvailee esimiehen oikeaksi kädeksi. Työhön kuuluu esimerkiksi työvuorojen tekemistä ja tarvikkeiden tilaamista, mutta myös poissa olevien työntekijöiden tuuraamista eli siivoamista.

Haaveissa on, että opintoja pääsisi jatkamaan. Heinsaari haluaisi saada koulutuksen myös palvelunohjaajaksi.

SUOMESSA ON YHÄ VAIKEAMPI päästä työelämään ilman koulutusta. SAK:n tilaaman Katoavat työpaikat -tutkimuksen mukaan Suomesta on kadonnut 30 vuodessa yli 600 000 työpaikkaa, joihin on riittänyt pelkkä perusasteen koulutus.

Samalla korkean asteen työpaikkojen määrä on kolminkertaistunut.

Myös puhtaanapitoalalla osa asiakkaista vaatii, että työntekijöillä pitää olla tutkinto, kertoo Lassila & Tikanojan rekrytointikonsultti **Mari Touré**. Ja tietysti on myös yrityksen etu saada työvoimapulasta kärsivälle alalle koulutettuja, osaavia työntekijöitä. Lassila & Tikanojalla on jatkuvasti puhtaanapitoalan työpaikkoja auki.

”Hakijoita saattaa olla, mutta jos heiltä puuttuu työkokemus ja koulutus, niin työnteko voi olla aika haasteellista.”

Lassila & Tikanoja haki oppisopimuskoulutukseen koulutettavia niin omista työntekijöistä kuin ulkopuolelta. Siten se haluaa edistää paitsi oman henkilöstön osaamista, myös pitkäaikaistyöttömien ja muiden vaikeasti työllistettävien työnsaantia.

”Suurin osa hakijoista oli maahan-

muuttajataustaisia. Kyllä heillä oli työtömyyttä taustalla.”

Touré kertoo, että haussa katsottiin ennen kaikkea motivaatiota ja riittävä kielitaitoa. Työstä ei tarvinnut olla kokemusta.

ASTRID MÄGI VALMISTUU jo helmikuussa, jos kaikki menee suunnitelmien mukaan. Ainoastaan yritystoiminnan suunnitteluun keskittyvä opintojakso jännittää häntä vähän.

”Se on minulle vähän raskasta, vaikka kyllä minä pärjään.”

Kaie Heinsaarella puolestaan on vielä suurin osa opinnoista edessä. Hän aloitti syyskuussa, ja koulutus kestää hänen osaltaan puolitoista vuotta.

Heinsaar on aiemminkin ollut koulussa, opiskelemassa laitoshuoltajaksi, mutta koulu jäi kesken. Tällä kertaa hän aikoo jatkaa loppuun saakka.

”Suomessa tarvitsee joka ikiseen paikkaan paperit.”

OPPISOPIMUSKOULUTUKSEEN tulijat ovat jo työelämässä tai ainakin matkalla sinne. Lisäksi Helsingin Diakonissalaitos järjestää toimintaa niille, jotka eivät pysty sitoutumaan opiskeluun tai päivittäiseen työssäkäyntiin.

Silloin puhutaan sosiaalisesta kuntoutuksesta. Sellaista on esimerkiksi matalan kynnyksen työtoiminta, joka on tarkoitettu Diakonissalaitoksen asumisyksiköiden ja korvaushoidon asukkaille ja asiakkaille. Käytännössä ihminen pääsee ohjatusti kokeilemaan esimerkiksi siivoamista tai nikkaroimista, ja siitä maksetaan kaksi euroa tunnilta.

”Ensin joku voi ehkä tulla sen takia, että saa kaksi euroa tunnissa toiminta-avustusta. Sitten hän alkaakin tulla, koska onnistuu ja saa positiivisia koke-

muksia”, asumis- ja päihdepalveluiden johtaja **Heli Alkila** Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:stä sanoo.

Tällainen toiminta voi aloittaa opintopolun, jonka päässä on esimerkiksi lähihoitajan koulutus ja paikka työelämässä. Läheskään aina ei kuitenkaan ole tavoitteena päästä työelämään vaan yksinkertaisesti saada mielekästä tekemistä.

Alkila ajattelee, että tämä on tärkeää paitsi ihmisen itsensä myös yhteiskunnan kannalta. Mielekäs tekeminen voi vähentää esimerkiksi rikollisuutta, joka tulee kalliiksi yhteiskunnalle.

”Ihan yhteiskuntarauhan kannalta on tärkeää, että kaikilla on mielekäs elämä, vaikka se ei ehkä kaikilla tarkoita palkallista työtä. Yhteisön rakentamisella, vapaaehtoistyöllä ja kaikella sellaisella on iso merkitys”, Alkila sanoo.

Oleellista on päästä osalliseksi jonhonkin, tuntee itsensä tärkeäksi.

Yksin valtiota vastaan

Helsinki on pitkään tarjonnut monia muita Suomen kaupunkeja enemmän sosiaali- ja terveyspalveluja. Terveyskeskukset ovat helsinkiläisille maksuttomia ja päivähoitoa tarjotaan laajalti. Nyt pääkaupunki tuntuu tekevän vielä kovempaa irtiottoa. Vain asumisessa on tapahtumassa käänne kovempaan päin.

TEKSTI > OSKARI ONNINEN KUVITUKSET > IIRO TÖRMÄ

Hetki oli suunnilleen huonoin mahdollinen. Vain viikonloppu ehti kulua Turun terroriteoksi epäillystä puukkohyökkäyksestä, kun Helsingin sosiaali- ja terveyslautakunta kokoontui käsittelemään vasemmiston **Veronika Honkasalon**, vihreiden **Leo Straniuksen** ja SDP:n **Thomas Wallgrenin** aloitetta.

Aloitteessa vaadittiin noudattamaan perustuslain takaamaa oikeutta toimeentuloon ja huolenpitoon myös paperittomien kohdalla. Toisin sanoen takaamaan muutkin kuin kiireelliset terveyspalvelut, laskemaan toimeentulotuki todellisen tarpeen mukaan, huolehtimaan myös Helsingin diakonissalaitoksen tarjoaman hätämajoitustoiminnan jatkumisesta.

Lautakunnassa äänekkäimmin aloitetta vastusti perussuomalaisten edustaja **Mari Rantanen**, jonka kaikki vastaehdotukset ja palautusvaatimus hylättiin.

Lautakunta teki lausuntonsa SDP:n, vasemmistoliiton, vihreiden ja feministipuolueen äänillä. Lautakunnan kokoomusjäsen **Daniel Sazonov** sanoi Helsingin Sanomille, että nykyiset palvelut kyllä riittäisivät. Puolue päätyi kuitenkin puoltamaan oikeusapua koskevia osuuskisa lausunnosta.

Samana päivänä sosiaali- ja terveysministeri **Paula Risikko** totesi kokouksen kesäkokouksessa Mikkelissä, että hallituksen pitäisi pohtia, tulisiko ”laittomasti maassa oleskelun”, siis paperittomuuden, rangaistuksia koven-taa: tulisiko heidän ”piilottelustaan” rangaista?

TÄMÄ EI OLLUT ensimmäinen kerta, kun Helsinki lähti vastavirtaan. Kaksi vuotta sitten eduskunta päätti uudesta varhaiskasvatuslaista, joka tuli voimaan syys-

kuun alussa 2016.

Sen kuummin kysymys oli subjektiivinen päivähoito-oikeus, jota hallitus halusi rajata 20 tuntiin viikossa, jos toinen vanhemmista on kotona.

Helsinki lähti kapinaan varhaiskasvatustalautakuntaa johtaneen **Emma Karin** (vihr.) johdolla ja päätti pitää kiinni päivähoito-oikeudesta.

”Teetettiin virastolla omat selvitykset, joiden mukaan säästöt eivät olleet sellaisia kuin ministeriö väitti”, Kari sanoo.

”Lisäksi Helsingissä on paljon epätyypillisissä työtehtävissä olevia vanhempia, jotka osaavat itse arvioida parhaiten, mikä lastensa hoidontarve on.”

Kapina onnistui kaupunginhallituksessa vihreiden, vasemmiston, RKP:n ja demareiden vääntövoimalla. Perässä tulivat Tampere, Turku, Espoo ja noin

25 muuta kuntaa. Tänä syksynä aiemmin päivähoito-oikeutta rajannut Vantaa ilmoitti sekin palaavansa vanhaan.

Samassa väännössä Helsinki vielä kieltäytyi budjettineuvotteluissa kasvatamasta päiväkotien ryhmäkokoja, vaikka laki olisi tämänkin mahdollistanut. Rahat otettiin omasta pussista.

Nyt molemmat kohdat on kirjattu Helsingin pormestarin Jan Vapaavuoren (kok.) johdolla syksyllä kirjoitettuun Helsingin strategiaan, vaikka laki on entisellään.

Sooloilevat kaupungit ovat nykymaailman kuva. Kaupungistuminen megatrendinä on suunnilleen kaikille tuttu juttu. Sen uusin vaihe on se, että kaupungit alkavat ottaa ohjat käsiinsä tai jopa hangoitella emävaltioitaan vastaan.

Yhdysvalloissa New Yorkin ja San Franciscon kaltaiset liberaalit suurkau-

pungit ovat kieltäytyneet toteuttamasta presidentti Trumpin maahanmuuttopoliittisia vaatimuksia. Niistä on alettu puhua ”turvavyökköinä”.

Lontoon pormestarin **Ken Livingstonen** vuonna 2006 aloittama C40-suurkaupunkiryhmä taas on tehnyt omat, valtioita kunnianhimoisemmat tavoitteet Pariisin ilmastopöytäkirjaan ja hiilineutraaliuteen sitoutumisesta.

Pormestari **Jan Vapaavuori** koki ensi töikseen 21 suurinta kaupunkia koolle. Valtio jäi taka-alalle.

Helsingin omavaltainen sosiaalipolitiikka korostuu nykyisen oikeistohallituksen aikana. Toki Helsingillä on halua ja varaa tarjota omilleen enemmän.

On iltapäivähoitoa koululaisille, on positiivisen diskriminaation lisärahoja, on päiväkotien sisaralennuksia ja sosiaalisen sekoittamisen periaate eikä

terveyskeskuskassuja.

Ensi vuoden budjettiin lisättiin 21 miljoonaa euroa sosiaali- ja terveysaloille, vaikka kunnallisvero leikataan samaan aikaan. Sote-palveluiden tuottavuustavoitetta lasketaan prosentista alle puoleen ja lukioihin ja ammattikouluhinkin laitetaan rahaa. Jälkimmäinen tosin on vanhojen leikkausten paikkailua, mutta panostus silti yhtä kaikki.

SITÄ, KUINKA TEHOKASTA helsinkiläinen sosiaalipolitiikka on, ei kuitenkaan ole juuri tutkittu.

Poikkeus siitä ovat positiivisen diskriminaation niin sanotut pd-rahak. Niitä on jaettu Helsingissä Suomen ainoana kaupunkina vuodesta 2008. Heikompiosaisten alueilla toimivat koulut saavat pd-rahaa summan, jonka ne saavat käyttää parhaaksi näkemällään tavalla.

”Kuntavaaleissa Kokoomuksen Jan Vapaavuori piti segregatiota Helsingin suurimpana uhkana, minkä suhteen konsensusta löytyi vasemmistoon asti.

Elokuussa julkaisemassaan tutkimuksessa Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT näytti toteen, että erityisesti suomenkieliset pojat ja maahanmuuttajataustaiset tytöt jatkavat selvästi aiempaa todennäköisemmin toiselle asteelle pd-rahaa saaneista kouluista.

”Esimerkiksi Turussa koulut ovat etnisesti paljon eriytyneempiä kuin Helsingissä, ja siihen on vaikuttanut paljon Helsingissä tehty politiikka”, sanoo kouluja tutkinut kaupunkimaantieteen yliopistonlehtori Venla Bernelius Helsingin yliopistosta.

Toisin sanoen Suomen ainoassa suurkaupungissa on ainakin näiltä osin saatu ratkotuksi suurkaupunkien tyyppillisiä ongelmia.

JOS HELSINKI ON PYSTYNYT pelaamaan tähän asti omaa peliään, pelonaiheita on kaksi, mutta ne ovat sitäkin suurempia: sote ja asunnot.

Soteuudistuksessa pääkaupunkiseutua ollaan laittamassa osaksi Uudenmaan maakuntaa, samalle viivalle mäntälöiden ja pornaisten kanssa. Alueen kaupungit vaativat hallitukselta vuosi sitten omaa sotealuetta, mutta hallitus tyrmäsi ehdotuksen.

Se saattaa kääntää Helsingin linjan. Soteuudistuksen periaate on tarjota tasavertaiset palvelut kaikille, mutta tasoa ei oteta mallioppilaiden mukaan.

Jos ministeriö pitää budjetin raamit tiukkoina, tasavertaiset palvelut voivat tarkoittaa sitä, että siinä missä pienempien kuntien palvelutasoa saadaan nostettua, Helsinki joutuu laskemaan omaansa niiden tasolle.

Tällä hetkellä esimerkiksi omaishoidon palvelut ovat Helsingissä muuta Uttamaata laajemmat. Syynä pääasias-
sa se, että monissa lähikunnissa palveluita heikennettiin säästösyistä viime vuosikymmenen päätteeksi. Nyt sosiaali- ja terveyslautakunnalle on luotu poliittinen paine laskea omaishoidontukea asteittain ennen maakuntauudistusta.

Helsingin kaupunginhallitus kuitenkin päätti kesällä yksimielisesti palauttaa käsittelyyn omaishoidontuen kriteereihin viime talvena tehdyn uudistuksen, jonka seurauksena monen tuet laskivat, vaikkei se ollut tarkoitus. Lisäksi marraskuussa sosiaali- ja terveyslautakunta antoi lausunnon, johon sisältyy tuen nostaminen

Espoon tasolle.

Pian tämän jälkeen sosiaali- ja terveyslautakunta valmisteli kaupunginhallitukselle erittäin kriittisen lausunnon valinnanvapausmallista.

Kysymyksen, kaventaisiko valinnanvapaus hyvinvointieroja ja lisäisi yhdenvertaisuutta, vastaus on tyyli ”ei pääosin”. Asiakkaan mahdollisuuteen saada laaja-alaisia ja yhteen sovitettuja palveluita lausunto ei usko sitäkään vähää.

ASUNTOPOLIITTINEN tulevaisuus on Helsingin oma ongelma, mutta se ei näytä yhtään helpommalta.

Helsingissä on ARA- ja Hitas-järjestelmät, joilla kohtuuhintaisia asuntoja rakennetaan kaikille eikä vain erityistarpeeseen, kuten muualla Suomessa. Samoin segregatiota torjutaan kaavoituksella. Mutta ylipäänsä asuntoja on liian vähän, mikä nostaa niiden hintoja niin, että jopa työssäkäyvät joutuvat asumistuelle.

Virallinen helppo ratkaisu olisi rakentaa lisää. Kysyntä ja tarjonta kohtaa-
maan. Siinä se.

Mutta.

”Näytät minulle yksi kaupunki maailmassa, jossa tässä on onnistuttu”, sanoo asunto- ja maapolitiikasta yhteiskuntapolitiikan väitöskirjaansa Helsingin yliopistoon viimeistelevä **Mika Hyötyläinen**.
Hyötyläinen sanoo, että myös asuntopoliittisesti Helsingissä on ollut oma linjansa, mutta siinä on ensi sijassa ollut kyse suurkaupungin roolin ymmärtämisestä. Pienituloisille työläisille on löydettävä asunnot, sillä he tätä kaupunkia pyörittävät.

”Kyllä Helsingin virkamiehet ovat ylpeinä kertoneet, kuinka pääkaupunkiseudun kunnista vain Helsingissä rakennetaan kohtuuhintaista, valtion tukemaa asumista ihan kaikille, ei vain erityistarpeeseen. Toisaalta tätä asuntopoliittikan pehmeyttä on myös valiteltu, koska pääkaupunkiseudulla pienituloiset ovat keskittyneet Helsinkiin, kun taas vaikka Espoo on nähty, kuten eräs haastattelemani päättäjät sanoi, ”maapolitiittisena kermankuorijana”.

Nyt on kuitenkin tapahtumassa käänne, sillä Helsinkiäkin ovat alkanut kiinnostaa nämä kovatuloiset veronmaksajat. Maapolitiikka on kääntymässä

markkinaehtoisempaan ja kovempaan suuntaan. Helsingistä on tulossa kaupunki muiden joukossa.

Hyötyläinen on huolissaan siitä, että maapolitiikassa sosiaalipoliittiset tavoitteet on haastettu: Kaupungin maata yksityistetty, mikä nostaa maavuokria ja asuntojen hintoja. Päiväkodit ja koulut toimivat tilakeskuksen vuokralaisina, ja asuntojen rakentamiseen liittyviä minimikriteerejä on alettu purkaa, sillä ”riittäähän ulkona syöville nuorille kahvinkeitin ja leivänpaahdin keittiöttömän yksión nurkassa”.

Samaan aikaan esimerkiksi Vantaalla keuhut 15 neliön pikkukyösiöt ovat neliöhinnaltaan paljon keskiarvoa kalliimpia.

”Kun pitkäjänteistä asuntopoliittikkaa ei ole, on uhka, että se jää kaupungistumisen ongelmien paikkailuksi. Markkinaehtoisilla hinnoilla monilla duunareilla ei ole varaa asua Helsingissä”, Hyötyläinen sanoo.

”Nyt norminpurku tapahtuu nimenomaan rakennusliikkeen ja sijoittajan eduksi. Se ei oikeasti laske asumisen hintaa, eikä kukaan mieta sitä, että asumisen pitäisi olla samanlainen oikeus kuin peruskoulun. Mutta siinähän paahdat leipää törkykalliin yksión nurkassa.”

HELSINGIN SOSIAALI- ja terveystalojen apulaispormestari **Sanna Vesikansa** (vihr.) ottaa vastaan työhuoneessaan. Pöytä on täynnä kahvikuppeja edellisen palaverin jäljiltä: vammaispalveluiden sopimus on katkolla keväällä ja sosiaali- ja terveystoimessa on päätetty, että vanhan sopimuksen lisävuosioptiota ei käytetä. Tämä huolestuttaa joitakin vanhempia.

”Vaikka Helsinki on aina satsannut vammaisten palveluihin oikeinkin hyvin”, Vesikansa aloittaa.

Ja on muuhunkin.

Vesikansa hyväksyy tämän kirjoituksen hypoteesin siitä, että Helsingissä on oma sosiaalipoliittinen henkensä. Hänestä se on ”systemaattinen, mutta ei läpitukenva”.

”On Helsingin pitkä linja, että on haluttu nähdä, ettei sosiaalipoliittikka ole vain suurta kustannusrakennetta vaan että se on myös laatua ja hyvää palvelua. Me olemme suurkaupunki, ja meidän pitääkin pystyä tarjoamaan parempaa.

Ihmisten pitää saada vastinetta, jos he hakeutuvat tänne ja ovat valmiita maksamaan kovia hintoja asunnoista.”, Vesikansa sanoo.

Vastine voi olla leikkipuistoja tai koulujen aamupäivähoitoa keskikluokalle tai sitten niitä sosiaalipalveluita, jotka yleensä tulevat mieleen sanasta sosiaalipalvelu.

Linja näkyi kevään kuntavaaleissakin. Kokoomuksen Vapaavuori piti segregatiota Helsingin suurimpana uhkana, minkä suhteen konsensusta löytyi vasemmistoon asti.

”Sille tuntuu olevan yllättävän laaja poliittinen kannatus, vaikka tason ja keinojen suhteen on varmasti hajontaa.”

Saman näkee valtuustossakin. Helsingin puoluekartta on poikkeuksellinen Suomen mittapuulla. Kaupunkilaisempi, joku voisi sanoa. Joka tapauksessa se selittää paljon.

Vihreät, Sdp ja vasemmistoliitto olivat jo viime kaudella riittävän suuria ajaakseen asioita läpi yhdessä. Nyt feministinen puolue laajentaa vielä rivistöä. Helsingin puoluekokoukseen ei läheskään aina näytä vetävän samaa linjaa kuin hallituspuolue kokoomus.

Kyse ei silti ole pelkistä puolueista.

”Jotain kertoo Helsingistä, että kokoomus suostui nielemään sen subjektiivisen päivähoito-oikeuden, jota he olivat päättämässä hallituksessa päinvastoin”, Vesikansa sanoo.

JÄLLEEN HELSINKION toimimassa hallitusta vastaan. Paperittomille ollaan antamassa oikeutta terveydenhoitoon, ja Helsingin virkamiehet antoivat elokuussa kriittisen lauselman hallituksen ehdottamasta ohjeesta rekisteröidä jokainen hätämajoituksia käyttävä sosiaalihuollolle.

”Se meni läpi koneiston, koska kaikki tietävät, että näin sen kuuluu mennä. Hallitus toisaalla vie tällaista esitystä. Jos se sattuu menemään läpi, niin Helsinki sitten tekee omalla kustanuksellaan järjestöjen kautta toisin. Emme me mene missään nimessä siihen, että alettaisiin käyttää sosiaalityöntekijöiden nimien rekisteröimiseen”, Vesikansa sanoo.

Todellisuus ei tietenkään ole yksipuolisen ruusuinen, edistyskellisyys ei mahdu joka puolelle. Vesikansa myöntää suoraan, että vanhustenhoidossa on kor-

**”Me tiedämme että nyt on oikea hetki.
Nyt voidaan vielä vaikuttaa.”**

jailtavaa, monet maksut ovat ylärajoilla ja asuntotilanne on kriisiytynyt.

Ja se sote pelottaa.

Silti Helsingillä on oma peruslinjansa. Siinä on Vesikansan mukaan kyse kahdesta asiasta. Ensinnä Helsingissä on tajuttu, että sosiaalipolitiikka ei ole vain sosiaalipolitiikkaa. Se merkitsee hyvän toimintaympäristön takaamista kaupunkilaisten lisäksi myös yrityksille.

”Sitä ei ollut, kun tulin itse kunta-politiikkaan mukaan kymmenen vuotta sitten. Se oli silloin sosiaalipolitiikkaa, ja se lakaistiin enemmän siihen lokeroon. Nyt sosiaalipolitiikka ymmärretään investoinniksi infraan.”

Toiseksi nyt on ratkaiseva hetki toimia. Väestökäyrät sojottavat taivasiin, ulkomaalaikäyrät samoin, ja kuten hyvin tiedetään, yhtälö ei ole mennyt monessa eurooppalaiskaupungissa putkeen.

”Me tiedämme, että nyt on oikea hetki. Nyt voidaan vielä vaikuttaa.”

TÄHÄN ASTI Helsingissä paperittomien asemaan tehdyt parannukset ovat olleet pitkällisen taistelun takana.

Vihreiden Emma Kari teki syksyllä 2012 valtuustopöytäkirjan, että pitäisi selvittää, millä edellytyksillä paperitto-

mille voitaisiin järjestää terveydenhuolto. Sitä pompoteltiin lautakunnassa ja kaupunginhallituksessa yli vuosi. Lopulta silloinen sosiaali- ja terveystalouden vastannut apulaiskaupunginjohtaja **Laura Rätty** (kok.) totesi aikarajapakon edessä, että poliittinen viesti on selvä.

Silti lautakunnalle esitettiin yhä, ettei palveluita järjestettäisi. Lautakunta päätti kuitenkin toisin. Asia vietiin kaupunginhallitukseen, jossa se meni läpi. Raskaana olevat naiset ja alle 18-vuotiaat saivat terveydenhuollon.

Byrokraattisesta väänännöstä huolimatta Helsinki on edelläkävijä: kokoomuksen **Alexander Stubbin** hallitus jätti keväällä 2015 loppuomahduksensa yhteydessä demarisäministeri **Kari Rajamäen** ja perussuomalaisten sosiaali- ja terveysministerin **Hanna Mäntylän** tuella samankaltaisten, paperittomille lyhytkestoiset palvelut taanneen lakiesityksen pöydälle.

Helsingin kaupunginhallitukseen Veronika Honkasalon (vas.) aloite paperittomien aseman parantamiseksi tuli marraskuun puolivälissä sekä sosiaali- ja terveystalouden lautakunnan että kasvatus- ja opetuslautakunnan tukemana.

Ensimmäisessä käsittelyssä aloite

jätettiin pöydälle. Viikkoa myöhemmin oli äänestyksen aika. Moni olisi halunnut lykätä päätöstä ja kävellä apulaispormestari Vesikansan vallan yli. Tällöin asia olisi jätetty edellisen kaupunginjohtajan Jussi Pajusen (kok.) viime töikseen toukokuussa perustaman työryhmän selvittäväksi. Lykätty siis.

Niin ei kuitenkaan käynyt. Honkasalon aloite voitti yhdellä äänellä 8–7.

Kokoomus vastusti, samoin perussuomalaisten **Mari Rantanen**. SDP:n ryhmä jakautui. Vihreät, RKP ja vasemmisto puolsivat.

Perussuomalaiset ottivat päätöksestä kaiken irti. Helsingin kaupunginvaltuutettu **Matias Turkkila** kirjoitti Suomen uutisiin, jonka päätoimittaja hän on, kuinka ”Helsingin korkeat päättäjät repivät Suomen keulaporttia auki” ja kuinka päätöksen ”signaalivaikutus” on ”mittakaavaltaan samantasoinen” kuin **Juha Sipilän** (kesk.) tarjous luovuttaa talonsa turvapaikanhakijoiden käyttöön.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa muistutti Helsingin Sanomissa, että oikeus välttämättömään hoitoon on turvattu perustuslaissa eikä paperittomille olla tarjoamassa samoja palveluita kuin Suomen kansalaisille.

Kaupunginvaltuusto keskusteli asiasta marraskuun lopussa yli neljä tuntia. Perussuomalaiset ja SDP vaativat aloitteen palauttamista. Ensin mainittu olisi halunnut **Jussi Halla-ahon** johdolla kaataa esityksen. Jälkimmäisen **Eveliina Heinäluoma** piti valmistelua ”sekavana ja puutteellisena” ja olisi odottanut joulukuussa valmistuvaa asiantuntijaraporttia.

Äänestys saatiin päätökseen vasta ennen yhtä yöllä. Valtuusto myönsi paperittomille laajennetun terveydenhuollon äänin 45–39. Keskusta ja RKP olivat vasemmistonliiton ja vihreiden puolella, piraattien ja feministien edustajat samoin. Jakolinja meni keskeltä sosiaalidemokraatteja: puolet äänestivät puolesta, puolet vastaan.

”Hyvinvointivaltio on aivan uusien haasteiden edessä. Näitä asioita pitäisi pohtia valtion tasolla, eikä yksittäisissä kunnissa”, vaati häviäjien puolelle jäänyt kokoomuksen **Terhi Koulumies** ennen äänestystä.

HDL sivut

Uutiset > Henkilöt > Tapahtumat

Juhlavuosi kuvina

Koko tämän vuoden Diakonissalaitos on juhlinut 150-vuotista taivaltaan. **Sivu 26**

Matka, joka muutti kaiken

Vamos-nuoret tekivät matkan Georgiaan, joka olisi saattanut olla vain mukava piristys arkeen, mutta olikin paljon enemmän. Kohtaamisissa muiden nuorten kanssa osallistujien ymmärrys syveni paitsi muista kulttuureista, myös omasta itsestä.

Sivu 30.

Maan suola vai maailman peili

"Voisiko diakonian vastaus olla rohkeasti sanojen taakse näkeminen? Ihmisen näkeminen. Sen sanominen rohkeasti, että kirkko ei ole mielpideyhteisö, vaan haavoitettujen yhteisö", kysyy johtava diakonissa Karin Strandberg.

Sivu 34.

> HDL

Auroran ajatukset siivittävät yhä

**Roikeutta
välittää.**

**Roikeutta
välittää.**

Koko vuoden 2017 helsingin diakonissalaitos on juhlinut sitä, että 150 vuotta sitten aurora karamzinin ajatus heikoimpia auttavasta diakonissalaitoksesta tuli todeksi. Kuvat näyttävät, kuinka auroran ajatukset tulevat todeksi tänäkin päivänä.

"Aurora Karamzin" eli Helsingin Diakonissalaitoksen viestintäasiantuntija Ella Saranpää levähti Porin SuomiAreenalla heinäkuussa.

1. Tässä menee raja -esitys elokuussa synty Diakonissalaitoksen asiakkaiden ja työntekijöiden ajatusten pohjalta. Sen ohjasi Sirpa Riuttala.
2. Diakonissalaitoksen korttelijuhlassa koko Alppikadun kortteli täyttyi ihmisistä, musiikista ja hyvästä tunnelmasta.
3. & 4. Maaliskuussa vietettiin Yhteyspäiviä ja järjestettiin kutsuvierasseminaari, jossa puheenvuoron esitti presidentti Tarja Halonen. Samassa yhteydessä julkaistiin Diakonissalaitoksen historiikirja, jonka on kirjoittanut Jyrki Paaskoski.
5. Diakonissa Eira Pulkki pukeutui korttelijuhlassa kepsipukuun.
6. SuomiAreenalla yhteiskunnalliset vaikuttajat ja Vamos-nuoret loivat yhdessä reseptejä luottamuksen lisäämiseksi..
7. Porilaiset saivat SuomiAreenan torivartissa oppia kehon kielen merkityksestä, opettajina Suomen Diakoniaopiston Toni Karjala ja Helsingin Diakonissalaitoksen Annina Laaksonen.
8. Henkilökuntajuhlan H-hetkiin kuuluu Aurora-palkinnon voittajan julkistaminen. Juhlavuonna palkinnon sai matalan kynnyksen työtoiminta. Toimitusjohtaja Olli Holmströmillä ja henkilöstöjohtaja Mari Rautiaisella oli ilo ojentaa palkinto Ville Peltoselle ja Stefan Schererille.

KUVAT: LAURA OJA, TUOMO ANTIKAINEN, TEEMU ULLGREN, JAANA AF HÄLLSTRÖM JA MARTTI KAINULAINEN.

2

4

5

7

8

Sofia oli vaarassa syrjäytyä

Yli 2 000 nuorta jää vuosittain työkyvyttömyyseläkkeelle, suurimpana syynä mielenterveysongelmat ja käytöshäiriöt. Myös nuorten syrjäytymisen takana on usein mielenterveysongelmia. 22-vuotias Sofia sai avun juuri oikealla hetkellä. "Muuten olisin ehkä syrjäytynyt."

”Nuoret tarvitsevat yksilöllistä tukea, ohjausta ja valmennusta, joka on helposti saatavilla ja oman työntekijän koordinoimana”

”On helpottavaa, kun rinnalla on joku, jonka kanssa miettiä kaikkia asioita”, Sofia sanoo omaa luottotyöntekijää halatessa.

Sofia oli herkkä ja luova lapsi. Hän nautti piirtämisestä ja leipomisestä äidin kanssa. Lapsuutta varjostivat kuitenkin oppimisvaikeudet, ja kahdeksanvuotiaana hänellä todettiin tarkkaavaisuushäiriö ADD. Sofialle myös kiusattiin yläkoulussa ja hänet suljettiin luokassa ulkopuolelle. ”Se sattui tosi paljon.”

Ongelmat kasaantuivat, ja Sofia masentui muutama vuosi sitten. Siitä alkoi pimeä jakso, jolloin hän tuskin jaksoi nousta sängystä. Sofia oli hyvää vauhtia matkalla yhdeksi niistä nuorisista, jotka jäävät alle 30-vuotiaana eläkkeelle mielenterveysongelmien takia.

Yksikin syrjäytynyt nuori on liikaa

Mielenterveysongelmat ovat yksi nuorten yleisimmistä työkyvyttömyyseläkkeelle jäämisen syistä. Psykenlääkityksellä on yli 60 000 nuorta. Myös koulupudokkaista iso osa kärsii mielenterveysongelmista. Vaikka psykiatrian avopalveluita on paljon, nuoret eivät syystä tai toisesta kiinnity niihin.

”Nuoret tarvitsevat yksilöllistä tukea, ohjausta ja valmennusta, joita on helposti saatavilla ja oman työntekijän koordinoimana”, syrjäytysvaarassa olevia nuoria auttavan Helsingin Diakonissalaitoksen Vamoksen palvelualuejohtaja **Sari Nyberg** sanoo.

Vamokseen tulevilla nuorilla on taustalla monesti esimerkiksi koulukiusaamista, mielenterveyden pulmia, oppimisvaikeuksia ja hankaluuksia sosiaalisissa suhteissa.

Kun ongelmat kasaantuvat, riski syrjäytyä kasvaa. Mitä suuremmiksi ongelmat pääsevät, sitä vaikeampaa – ja kalliimpaa – niitä on hoitaa.

”Yksikään nuori ei ansaitse sitä ahdistusta ja turvattuutta, jonka ongelmien kasautuminen aiheuttaa – etenkin kun nuoria voidaan tukea vaikuttavasti. Esimerkiksi Vamos-jakson jälkeen nuorista 81 prosenttia kokee elämänsä muuttuneen parempaan suuntaan ja 53 prosenttia kiinnittyy kouluun tai töihin”, Nyberg sanoo.

Nuorten syrjäytymisen takana on usein mielenterveyden pulmia

Diakonissalaitoksessa käynnistettiin joulukampanja, jonka tavoitteena on pysäyttää nuorten syrjäytyminen. ”Kun yksi nuori kiinnittyy, syntyy yhteiskunnallista säästöä noin miljoona euroa 40 vuoden työuran aikana”, kertoo Nyberg.

Mutta tärkeintä on, että nuoren omat voimavarat kasvavat ja usko itseen ja tulevaisuuteen palaa.

Myös Sofialle Vamoksen tuki on ollut erittäin tärkeää: ”Kun tulin Vamokseen, tuntui kuin uusi sivu olisi kääntynyt elämässä. Muuten olisin yksin ongelmieni kanssa.”

Sofialle yksilötuen lisäksi äärimmäisen tärkeää ovat olleet ryhmätapaamiset. Niistä hän on saanut uusia ystäviä ja sosiaaliset taidot ovat karttuneet. Ryhmään osallistumisesta Sofia on saanut korjaavan kokemuksen ilman kiusaamista. Lisäksi Sofia on alkanut taas harrastaa: hän käy kuntosalilla sekä kesällä hän pelaa fresbeegolfia.

Ella Saranpää

**> OSALLISTU KAMPANJAAN:
hdl.fi/joulukampanja
tai tekstaa sana TOIVO
numeroon 16499 (20€)**

Georgialaisen illan huumaa - juuri ennen kotiin lähtöä limbottiin ja tanssittiin kuin viimeistä päivää.

Yksi pieni matka, joka muutti kaiken

”Menin hiirulaisena, tulin takaisin itsevarmana. Tää oli life-changing.” Vamos-nuoret ohjaajineen päättivät lähteä Georgiaan nuorisovaihtoon. Osalle muutaman päivän matka oli muutakin kuin piristävää vaihtelua arkeen. Se muutti elämän.

TEKSTI: RIKU SIIVONEN KUVAT: KATRIINA RÄISÄNEN

”**TÄMÄ OLI** alun perin nimenomaan nuorten toive, kun pohdimme mitä Vamoksesta puuttuu”, Vamoksen ohjaajat **Katriina Räisänen** ja **Iiramaria Ojanen** kertovat.

Ensin ulkomaanmatkalle piti kuitenkin hankkia rahoitus. Avuksi löytyi Erasmus+ -ohjelma. Sen kautta käynnistettiin nuorisovaihtoprojekti nimeltään ”It’s My Life!” ja saatiin Vamoksen nuorille mahdollisuus Georgian-matkaan.

Perillä odottaisi paitsi paikallisia ihmisiä myös itävaltalaisia nuoria. Vamoksen eri toimipaikoista etsittiin mukaan halukkaita, ja lopulta kahdeksan Vamosnuorta löysi itsensä Georgiasta työpaikasta, jossa keskusteltiin roolimalleista ja siitä, ketä kukakin ihailee. Samalla luotiin yhteiskunnallisia utopioita.

”**KIINTOISAA OLI HUOMATA**, että georgialaisilla oli hyvin konservatiiviset arvot

liittyen naisten ja seksuaalivähemmistöjen asemaan”, **Markus Tantu**, 21, sanoo.

Myös **Ida Määttä** huomasi saman asian.

”Siellä tytöt eivät julkisesti lähteneet haastamaan miehiä, niin kuin me välillä teimme”, Määttä sanoo.

Keskustelemalla molemmat osapuolet oppivat toisistaan lisää. Löytyi myös iloisia eroavaisuuksia. Nuoret

Suomi-tietovisan voittajajoukkue ja palkintosalmiakit. Suomen järvien määrä yllätti jopa suomalaiset nuoret.

”Olen uskonut, että kukaan ei ymmärrä minua, mutta nyt huomasin, että jos kerron kaiken avoimesti, niin kaikki ymmärtävätkin!”

georgialaiset miehet olivat ehkä konservatiivisia mutta kuitenkin tunteikkaita ja puheliaita.

”Ne pojatkin piti puheita muun muassa äideilleen, se oli aika diippii verrattuna Suomeen. Tosi ihanaa”, **Krenare Bajqinovci** sanoo.

MATKAPÄIVIEN aikana eri maista tulleet nuoret pitivät sessioita, joissa keskusteltiin muun muassa elämänhallinnasta ja siitä, miten omaa elämää pysty parantamaan.

”Meillä oli myös kulttuuri-iltoja, joissa opiskeltiin toisten kulttuureita ja näytettiin oman maan tapoja ja ruokia”, **Minea Ruotsalainen** kertoo.

Keskusteluissa ja ryhmätehtävissä selvisi muun muassa, että Georgiassa nukutaan pidempään ja että Itävallassa on Suomea pidempi työpäivä. Suomalaiset veivät esittelymielessä Georgian salmiakkia, hapankorppuja, ruisleipää ja näyttivät videoita Duudsoneista. Mutta vielä olennaisempaa oli se, mitä he toivat mukanaan palatessaan Suomeen.

”TÄÄ OLI life-changing”, **Ida Määttä** sanoo.

”Olin pieni hiirulainen kun lähdin sinne. Nyt oli pakko heittäytyä, kun ei ollut ketään tuttua ja turvallista mukana. Huomasin, että se ei ole niin vaikeata. Tulin takaisin itsevarmana ja päässä elämäniloa siitä, kuinka paljon maailmassa onkaan mahdollisuuksia”, hän sanoo.

Myös Krenare Bajqinovci palasi erilaisena ihmisenä Suomeen. Hän oli

yksin ulkomailla ilman perhettä ensimmäistä kertaa.

”Olen aina halunnut tehdä niin. Psykkasin itseäni matkan alussa, että nuo muut ihmiset ovat täällä nimenomaan siksi, että haluavat tutustua uusiin ihmisiin. Olen uskonut, että kukaan ei ymmärrä minua, mutta nyt huomasin, että jos kerron kaiken avoimesti, niin kaikki ymmärtävätkin! Olen nyt avoimempi”, hän sanoo.

VIIDEN PÄIVÄN MATKA loppui osallistujien mielestä liian aikaisin. Eron hetkellä purkautui jo kyneleitäkin, niin tiiviiksi ryhmä entuudestaan toisille tuntemattomia nuoria oli vajaassa viikossa hitsautunut.

”Mutta nyt niitä tilanteita voi muistella ja saada niistä hyvää energiaa”, Markus Tanttu sanoo.

”Se kantaa vielä pitkään.”

> Nuorisovaihtoprojekti **”It’s My Life”** on rahoitettu Euroopan unionin Erasmus+ -ohjelmasta. Suomessa Erasmus+ -ohjelman hallinnoinnista ja toimeenpanosta vastaa Erasmus+ -ohjelman kansallinen toimisto Opetushallituksessa.

> Helsingin Diakonissalaitoksen kehittämä, valtakunnalliseksi toiminnaksi levinnyt **VAMOS** on 16–29-vuotiaille nuorille suunnattu palvelu, jonka tavoitteena on löytää nuorelle tie koulutukseen tai työelämään.

TUETTU ULKOMINISTERIÖN
KEHITYSYHTEISTYÖVAROIN

Tervetuloa Helsingin Diakonissalaitoksen 150-vuotisjuhlamessuun Kallion kirkkoon sunnuntaina 17.12.2017 klo 10.

Juhlamessussa saarnaa piispa Teemu Laajasalo ja liturgina on Riitta Männistö. Musiikista vastaavat Kallion seurakunnan kanttorit Tommi Niskala ja Olli Pyylampi. Kirkkokahvit tarjotaan messun jälkeen Helsingin Diakonissalaitoksella, Alppikatu 2.

Messu radioidaan, joten yleisöä pyydetään olemaan paikalla viimeistään klo 9.50.

Messussa kerättävä kolehti ohjataan syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten auttamiseen Helsingin Diakonissalaitoksen säätien kautta.

Välkommen att fira Helsingfors Diakonissanstalts 150 års jubileumsmässa i Berghälls kyrka söndagen den 17.12.2017 kl. 10.

I jubileumsmässan predikar biskop Teemu Laajasalo och kaplan Riitta Männistö är liturg. För musiken svarar Kallion seurakuntas kantorer Tommi Niskala och Olli Pyylampi. Efter mässan serveras kyrkkaffe i Diakonissanstaltens utrymmen, Alpgatan 2.

Mässan radieras, så församlingen bedes vara på plats senast kl. 9.50.

Kollekten som insamlas vid mässan tillfaller Helsingfors Diakonissanstalts arbete bland ungdomar som blivit eller riskerar att bli marginaliserade.

> Menot

Kuumaa esiintyy Diakonissalaitoksen kirkossa 18.12.

25.12.2017 klo 7.00

JOULUAAMUN JUMALANPALVELUS DIAKONISSALAITOKSEN KIRKOSSA

Saarna ja liturgia, toim.joht. pastori Olli Holmström. Musiikista vastaa Elsa ja Kaarina Sihvola. Jumalanpalveluksen jälkeen kirkkokahvit ja Kauneimmat Joululaulut Aurora salissa. Tervetuloa!

25.12.2017 kl. 7.00

JULMORGONENS GUDSTJÄNST I DIAKONISSANSTALTENS KYRKA

Predikant och liturg är Diakonissanstaltens v.d. pastor Olli Holmström. För musiken svarar Elsa och Kaarina Sihvola. Efter gudstjänsten serveras kyrkkaffe i Aurasalen där vi också sjunger De Vackraste Julsångerna. Välkommen!

18.12. klo 17.30–18.15

HYVÄNTEKEVÄISYYSKONSERTTI NUORTEN SYRJÄYTYMISEN PYSÄYTTÄMISEKSI ESIINTYJÄNÄ POP-YHTYE KUUMAA

Vapaaehtoinen osallistumismaksu (20 €) ja lahjoitukset tilille FI85 2065 1800 1084 62 tai tekstiviestillä TOIVO numeroon 16499* Diakonissalaitoksen kirkko, Alppikatu 2

19.12 klo 17.30

KAUNEIMMAT GREGORIAANISET JOULULAULUT

Tule laulamaan yhdessä ja kuuntelemaan keskiaikaisia rukouslauluja. Matti Mäkeläinen, Hilikka-Liisa Vuori, Anima mea -esilauluryhmä. Diakonissalaitoksen kirkko, Alppikatu 2

20.12. KLO 13.30

KORTTELIKIRKKO: KAUNEIMMAT JOULULAULUT

Henkilökunnan Pop-up -orkesteri säestää ja esiintyy. Diakonissalaitoksen kirkko, Alppikatu 2

20.12. KLO 18.00

FAKE FIVE -LAULURYHMÄN JOULUKONSERTTI

Fake Five on helsinkiläinen lauluyhtye, joka esittää a cappella -musiikkia pääasiassa akustisesti. Diakonissalaitoksen kirkko, Alppikatu 2

> In memoriam

Diakonissan

Astrid Skog f. Nordman

f. 27.11.1917

d.14.10.2017

Syster Astrid kom som elev till Diakonissanstalten 1945, upptogs till provsyster 1947 och vigdes till diakonissa 1951. Efter avslutade studier och en tids arbete vid Diakonissanstaltens sjukhus återvände syster Astrid till sina hemtrakter i Österbotten. Hon vidareutbildade sig till hälsosyster och tjänade inom detta område ända fram till sin pensionering 1978. Syster Astrid blev alltså nästan 100 år gammal.

Syster Astrids provsysterord: "Jag tackar honom som gett mig kraft, Kristus Jesus vår Herre, för att han fann mig värd förtroende och tog mig i sin tjänst." 1 Tim. 1:12

Diakonissan

Gunvor Alice Sandell

f. 8.5.1933

d. 20.9.2017

Syster Gunvor kom som elev till Diakonissanstalten 1955, upptogs till provsyster 1956 och vigdes till diakonissa 1959. Efter avslutade studier påbörjade syster Gunvor sin tjänst vid Diakonissanstaltens inremedicinska avdelning 3.

Hon specialiserade sig också inom området inre medicin, och kunde därefter fungera som biträdande avdelningssköterska. Hon tjänade inom sjukvården fram till år 1967, då hon anställdes som församlings-syster i Pernå församling.

Denna församling förblev hon trogen ända fram till sin pensionering.

Syster Gunvors provsysterord: "Allt förmår jag genom honom som ger mig kraft." Fil. 4:13

Karin Strandberg

Johtava diakonissa

Maan suola - vai maailman peili?

Tämä kysymys oli useita vuosia sitten Kirkon nuorisopäivien otsakkeena. Jostain syystä nämä sanat ovat säilyneet muistissani, ja niiden muotoilu antaa yhä pohdittavaa.

Otsakkeen pitäisi olla muodossa ”Maan suola ja maailman valo”. Nuorisopäivien teemahan viittaa Jeesuksen sanoihin hänen opettaessaan opetuslapsiaan: ”Te olette maan suola, mutta jos suola menettää makunsa, millä se saadaan suolaiseksi? Ei se kelpaa enää mihinkään; se heitetään menemään. . . Te olette maailman valo. Ei kaupunki voi pysyä kätöksässä.” (Matt. 5:13–14)

MAAN SUOLANA ja maailman valona olemisen pitäisi olla maailmanlaajuisen kirkon ja myös diakonian tunnusmerkki. Halusivatko Kirkon nuorisopäiville kutsuvat provosoida vai asettaa kyseenalaiseksi? Onko kirkko vain maailman peili? Onko se kadottanut identiteettinsä? Kun monet asiat, joita kirkossa ja diakoniassa nykyään tapahtuu, antavat aihetta otsikoihin ja kannanottoihin, nämä sanat tulevat jälleen ajankohtaisiksi.

Mitä merkitsee suolana ja valona oleminen maailmassa, jonka tulevaisuus asevarusteluineen ja ympäristötuhoineen näyttää yhä synkemmältä – maailmassa, jossa hienoista teknisistä innovaatioista tulee vihapuheen alusta ja jossa kirkollinen keskustelu keskittyy usein siihen, kuka oppikysymyksissä on oikeassa, kuka väärässä? Voisiko diakonian vastaus silloin olla rohkeasti sanojen taakse näkeminen? Ihmisen näkeminen. Sen sanominen rohkeasti, että kirkko ei ole mielipideyhteisö, vaan haavoitettujen yhteisö.

JOULU LÄHESTYY, viimeinen jouluni tässä virassa. Olen kiitollinen siitä, että olen saanut palvella organisaatiossa, jolle tärkeintä on lähimmäinen ja joka

on osannut ja uskaltanut uudistaa toimintaansa samalla kun se on arvostanut omaa historiaansa. Diakonissalaitos ei ole vain suolana ja valona pimenevässä maailmassa. Se on myös maailman peili. Kun me valmistamme tilaa pakolaisille tai kodittomille, näytämme samalla, mitä sota, epäoikeudenmukaisuus ja inhimillinen vajavuutemme voi aiheuttaa. Kun katsomme peiliin, voimme tunnistaa omat kasvomme. Me olemme tavalla tai toisella osallisia maailman hätään. Ja me kaikki olemme kutsuttuja osallistumaan sen lievittämiseen.

”Me olemme tavalla tai toisella osallisia maailman hätään.”

ALOITIMME JUHLAVUOTEMME sytyttämällä 150 pientä lyhtyä Diakonissalaitoksen pihalla. Se oli teko, joka symbolisoi valon merkitystä pimeydessä. Päätämme juhlavuotemme kiittolisuuden juhla-messulla sunnuntaina 17. joulukuuta, Diakonissalaitoksen syntymäpäivänä. Silloin laulamme saman virren, joka laulettiin 150 vuotta sitten: ”Nyt silmäni mä noston taas ylös mäkihin. Saan avun armaan sieltä ja valon kaunihiin.”

Valon – Jumala lähettää valonsa: vastasyntyneen lapsen hahmossa Hän antaa joulun valon virrata pimeään maailmaamme. Meidän tehtävämme on viedä sitä eteenpäin. Diakonian valoa, sitä valoa, joka syntyy yhteydestä joka kantaa, arvopohjasta joka kestä ja halusta palvella lähimmäistä. Siten voimme olla maan suola ja maailman valo.

Siunattua, valoisa ja lämmintä joulun aikaa toivottaen.

Karin Strandberg

Ledande diakonissa

Jordens salt - eller världens spegel?

Denna fråga kunde man hitta i en rubrik för kyrkliga ungdomsdagar för många år sedan. Jag har ingen uppfattning om dagarnas innehåll, eller vad som möjligen kunde ligga till grund för denna rubrik, men orden har stannat kvar i mitt minne – och formuleringen stämmer ännu till eftertanke.

Det skulle ju egentligen stå ”jordens salt och världens ljus” Ungdomsdagarnas temarubrik hänvisar ju till Jesu ord, då han undervisar sina lärjungar: ”Ni är jordens salt, men om saltet mister sin kraft, hur skall man få det salt igen. Det duger inte till annat än att kastas bort... Ni är världen ljus – en stad uppe på ett berg kan inte döljas.”

ATT VARA JORDEN SALT och världens ljus – det skulle vara den världsvida kyrkans, och också diakonins kännetecken. Ville de som kallade till ungdomens kyrkodagar provocera, eller ville man ifrågasätta – är kyrkan bara världens spegel – har den förlorat sin identitet? När mycket av det som sker inom kyrka och diakoni i våra dagar ger upphov till rubriker och ställningstaganden, då blir dessa ord igen aktuella.

Vad betyder det att vara salt och ljus i en värld vars framtid tycks allt mörkare med kapprustning och miljöförstöring, en värld där fina tekniska innovationer blir en plattform för hatprat och där den kyrkliga debatten ofta fokuserar på vem som har rätt eller fel i lärofrågor. Kunde diakonins svar då vara – att modigt se bakom orden? Att se människan. Att våga säga ut, att kyrkan inte är en åsiktsgemenskap, utan de sargades gemenskap.

JULEN NÄRMAR SIG, den sista för mig i denna tjänst. Jag är tacksam över att ha fått tjäna en organisation, som haft medmänniskan i fokus, som kunnat, och

vågat förnya sin verksamhet, samtidigt som man värdesatt sin egen historia. Diakonissanstalten är inte bara salt och ljus i en mörknande värld. Den är också världens spegel. När vi bereder rum åt flyktingar eller hemlösa visar vi samtidigt på vad krig och orättvisor och våra mänskliga tillkortakommanden kan åstadkomma. När vi lyfter spegeln, kan vi också känna igen våra egna ansikten. Vi är, på sätt eller annat, delaktiga i världens nöd. Och vi är alla kallade att vara med och lindra den.

”Vi är, på sätt eller annat, delaktiga i världens nöd”

VI STARTADE VÅRT JUBILEUMSÅR med att tända 150 små lyktor ute på Diakonissanstaltens gård. Det var en handling som symboliserade ljusets betydelse i mörkret. Vi avslutar vårt jubileumsår med en tacksamhetens jubileumsmässa, söndagen den 17.12, Diakonissanstaltens ”födelsedag”. Vi sjunger då den samma psalm som sjöngs som för 150 år sedan: ”Jag lyfter mina händer, upp till Guds berg och hus. Från dem han hjälpen sänder, och skickar ut sitt ljus”.

Sitt ljus – Gud sänder ut sitt ljus – i ett nyfött barns gestalt, låter han julens ljus strömma in i vår mörka värld. Vårt uppdrag är att föra det vidare. Diakonins ljus. Det ljus som föds ur en gemenskap som bär, ur en värdegrund som håller, och ur viljan att tjäna vår nästa. Så kan vi vara – jordens salt och världens ljus.

En välsignad Jultid med ljus och värme, Karin

Koska yksikin syrjäytynyt nuori on liikaa

Kiusaamista, oppimisvaikeuksia, yksinäisyyttä. 22-vuotias Sofia masentui monen asian summana muutama vuosi sitten. "Ne ajat muistan pimeinä ja yksinäisinä", Sofia kertoo. Mutkien kautta Sofia löysi tiensä Helsingin Diakonissalaitokselle. "Ilman apua olisin ehkä syrjäytynyt."

Moni yksinäinen ja syrjäytynyt nuori tarvitsee kiireellisesti apuasi. Auta ja lahjoita nyt! Yhdessä voimme pysäyttää nuorten syrjäytymisen.

Tekstaa TOIVO numeroon 16499 (20€) tai hdi.fi/joulukampanja